

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه ۲۴ آبان ماه ۱۳۲۲

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - تقدیم طرح قانونی راجع به پروانه ورود آرد از طرف آقای روحی
- ۳ - طرح و تصویب لایحه اصلاح قسمتی از قانون تشکیلات عدلیه
- و استخدام قضاة
- ۴ - طرح و تصویب بودجه سال ۱۳۲۲ کل کشور
- ۵ - موقع و دستور جلسه آتی - ختم جلسه

(مجلس یکساعت قبل از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس روز یکشنبه ۲۲ آبان ماه را آقای (طوسی) منشی قرائت نمودند ***

۱ - تصویب صورت مجلس

بمردمان شهرستان کسانلی که میخواستند آرد برای خودشان صادر کنند پروانه از طرف دولت صادر میشد و این کار برای رفاه مردم کمک بزرگی به نان شهر بوده و این کار هم اتفاقاً در تمام شهرستانهای تهران مجری است و استثناء در تهران نمی دانم چرا آمده اند يك مقررات و سخت گیریهای قائل شده اند که هیچکس قادر نیست برای عائله خودش نان تهیه کند ولی وضعیت بنظر من و همکاران محترم من برای مردم تهران غیر قابل تحمل است این جا غیر از اروپا است غیر از امریکا

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست (خیر) صورت مجلس تصویب شد. البته خاطر آقایان مسبوق است که صورت جلسه پرروز خوانده شد ولی چون اکثریت نبود برای امروز ماند اگر مخالفی نیست آنهم تصویب میشود (صحیح است - مخالفی نیست) آنهم تصویب میشود.

۲ - تقدیم طرح قانونی راجع به پروانه ورود آرد از طرف آقای روحی

روحی - البته آقایان محترم اطلاع دارند که همه ساله

این مذاکرات مشروح دویست و نوزدهمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

*** اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

- غائبین با اجازه - آقایان : فاطمی - فروهر .
 غائبین بی اجازه - آقایان : رضوی - اقبال - منصف - تولیت - جلیلی - شهردوست - مؤید ثابتی - اوحدی - نواب یزدی - اورنگ - طالش خان - شاهرودی - گودرز نیا - مشار - مکرم انشار - یمین اسفندیاری - شجاع - اکبر - امیر ابراهیمی - عطاء الله پالیزی - حمزه تاش - دکتر سنگ - هدایت الله پالیزی - رفیعی - معتمد سنک - اصفهانی - هاشمی - ثقة الاسلامی - سلطانی - صادق وزیری - مستشار - امامی - ناهید - کامل ماکو - نصر تیان - هراز - فرمانفرمائیان - نوبخت .

است در خانواده ایرانی خانواده ای نیست که در هفته سه چهار مرتبه مهمان نباشد این با چهارصد گرم نان چکار می تواند بکند و با مهمانانش چطور میتواند زندگی کند این است که طرحی است از طرف هفتاد نفر از همکاران بنده که بهر نفر از افراد دوست کیلو آرد اجازه داده شود که از محلی که مازاد خودشان را پرداخته اند برای نان خودشان بیاورند که این مردم سربار دیگران نشوند این است که این طرح با قید دو فوریت تهیه شده است و تقدیم مقام ریاست میکنم که بهر نحو که مقتضی است عمل نمایند.

رئیس - آقای روحی و آقایانی که این طرح را امضاء کرده اند اجازه میدهند که در همین دو روزه ما تکلیف این کار را معلوم کنیم.

روحی - بنده موافقت میکنم که تا بیست و چهار ساعت مسکوت بماند.

۳- طرح و تصویب لایحه اصلاح قسمتی از قانون تشکیلات عدلیه و استخدام قضاة

رئیس - خبر کمیسیون داد گستری در این خصوص مطرح است.

شرح آتی خوانده شد

کمیسیون قوانین داد گستری برای شور دوم طرح پیشنهادی عده ای از آقایان نمایندگان محترم راجع به نسخ مواد ۱۰/۱۱/۱۲/۱۳/۱۴ و ۲۷ قانون اصلاح قسمتی از قانون تشکیلات عدلیه و استخدام قضاة را با حضور آقای وزیر داد گستری مطرح نموده پیشنهادات آقایان سزاوار ودشتی که ضمن شورا اول بعمل آمده بود مورد توجه واقع و بالاخره باموافقت آقای وزیر داد گستری ساده واحده زیر بضمیمه يك تبصره برای شور دوم تصویب و اینک گزارش آن تقدیم میشود.

ماده واحده - مواد ۱۰/۱۱/۱۲/۱۳/۱۴ و ۲۷ قانون اصلاح قسمتی از قانون تشکیلات عدلیه و استخدام قضاة مصوب ۶ دیماه ۱۳۱۵ راجع به تشکیل و وظائف شورای عالی قضائی تحت ریاست وزیر عدلیه نسخ میشود و کلیه تخلفات قضاة در داد گاه عالی انتظامی رسیدگی خواهد شد.

تبصره - کسانی که تا کنون با استناد مواد نامبرده در شورای عالی قضائی محکوم شده اند میتوانند از تاریخ اجرای این قانون تا یکماه از داد گاه عالی انتظامی درخواست تجدید نظر نمایند.

رئیس - آقای انوار

انوار - بنده نظرم را در کمیسیون هم اظهار کردم آقای سزاوار هم تشریف داشتند گفتم اساساً این ماده اولش خیلی خوبست برای اینکه بنده مستحضر هستم که قوانین داد گستری که در سابق گذشته تا آنجا که میتوانسته است روح عدالت را گرفته بودند و در دست وزرای داد گستری قرار داده بودند و حالا میخواهیم آن روح گرفته شده بدست قضاة داده شود و برگردد استقلال قضاة را بنده اینطور عقیده دارم که اگر این تبصره نبود بهتر بود برای اینکه شاید سوء ظنی تولید شود که اصلاً آوردن این لایحه برای این تبصره است. در سابق مثلاً لایحه آوردند در اینجا و تمام محکومین دیوان کیفر را طاهر کردند و مقدس کردند و بنده نظرم این بود که این قانون هم خیلی خوبست ولی تبصره اش لازم نیست نمیخواهم بنده عرض کنم که واقعاً اینها محکوم بوده اند و شاید اعمال نظر هم شده است بلکه عرض میکنم این تبصره موهن این است در صورتیکه ما نظرمان در ماده اینطور نبوده این است که خوبست آقای مخبر هم موافقت بفرمایند و باین دو نفری هم که هستند کار دیگری بهشان داده شود که این عقیده که ما داریم ازین نرود یعنی کسانی که محکوم شده اند يك دست آویزی برایشان نشود این نظر بنده بود که عرض کردم.

سزاوار - چون آقای انوار خودشان در کمیسیون داد گستری بودند لازم است که بنده يك تذکری بدهم اولاً این طرح از طرف آقایان نمایندگان پیشنهاد شده طرح پیشنهادی است راجع باصلاح بعضی از مواد قانون کیفری و استخدام قضاة و مخصوص بکنفر هم نیست و جمعی از آقایان نمایندگان و کمیسیون داد گستری رویش بحث کرده اند اما در این مورد بخصوص البته ما داد گاه عالی انتظامی داریم که آقایان میدانند رسیدگی به تخلفات قضات در داد گاه

ب - دریافتی اقتصادی بابت فروش اجناس و سود
۵۷۹۵۹۲۷۹۸۷

هزینه های اقتصادی اعم از اعتبار خرید اجناس هزینه اداری ۵۸۹۶۶۸۰۶۶۵

ج - موجودی کالا در اول سال ۱۳۲۲ ۱۳۰۰/۱۳۰۳۷۰۱۵۵۳۷۰
تصویب و به وزارت دارائی اجازه میدهد وجه لازم برای

بهره برداری بنگاههای بازرگانی و کارخانجات دولتی مطابق احتیاجات آنها که مورد موافقت وزارت دارائی قرار گرفته است تأدیه نماید و همچنین اجازه میدهد هزینه کارگزینی و سایر اعتبارات وزارتخانه ها و ادارات را تا آخر مهر ماه ۱۳۲۲ برطبق قوانین مصوب ۱۳۲۲ برای پرداخت بودجه های کشور پرداخت و از تاریخ اول آبان ماه ۱۳۲۲ برطبق بودجه های تفصیلی که تا پانزده آبانماه باید بکمیسیون بودجه شورای ملی تقدیم شود بپردازد و پس از تصویب بودجه های جزء کمیسیون بودجه برطبق مصوبات کمیسیون پرداخت نماید.

تبصره - نسبت به بودجه اقتصادی رعایت مقررات الزامی نبوده و بطور بازرگانی عمل خواهد شد.

پیشنهاد آقای انوار - پیشنهاد میکنم عوض لایحه بودجه اجازه داده شود که وزارت دارائی در حدود بودجه ۱۳۲۱ - ۲ دوازدهم پرداخت کند.

انوار - این بنده توجه مجلس را جلب میکنم راپرت کمیسیون این است که تا پانزدهم آبان بودجه های تفصیلی بیاید در مجلس الآن امروز بیست و چهارم است که مامیخواهیم بودجه را تصویب کنیم این است که این عبارت غلط است یا اینکه این عبارت برداشته شود یا اینکه بنده پیشنهاد کردم ۲ دوازدهم داده شود و يك دوازدهم دیگرش فشار بر دولت باشد که دولت زودتر مجلس را افتتاح کنند یا اینکه اگر اصلاحش میکنند این عبارت را بنده پیشنهاد خودم را مسترد میکنم.

وزیر دارائی - در جلسه قبل مجلس بنده بعرض رساندم که تمام بودجه های جزء حاضر است و امضاء شده است و

عالی انتظامی بعمل میآید فقط چیزی که هست در سابق يك قانونی گذرانده بودند راجع بشورای عالی که این شورای عالی اکثریتش از کارمندان اداری وزارت داد گستری تشکیل میشود و یکی دو نفر کارمندان وزارت کشور که اینها بدون حضور متخلف و گرفتن جواب و دفاع از او رسیدگی میکردند و حکم صادره از آنجا هم قطعی بود و میتوانستند تا انفصال ابد از خدمت بکنند بنابراین از بعد از شهریور باین طرف از جمله قوانینی بود که آقایان در نظر داشتند که از جهة حفظ استقلال قضاة رسیدگی به تخلفات قضات در همان داد گاه انتظامی بشود این طرح را پیشنهاد کردند و راجع به تبصره اش هم که آقای انوار تطبیق میدهند با قانون راجع بکیفر این هم هیچ ارتباطی با آن قانون ندارد و قابل مقایسه نیست این چند نفر قاضی بر فرض **يك عملی** کرده اند ما نمیگوئیم وزارت داد گستری از شورای عالی آنها را خارج کرده یا محکوم آنها را بیاورد سر کار ما میگوئیم داد گاه انتظامی حق داشته باشد که در این کار تجدید نظر بکند که اگر با مورد و عمل جابرانه ای دید تعقیب کند و اگر هم بی مورد دید که کاری ندارد بنا بر این بنظر بنده حق و عدالت این است که حالا که ما این قانون را لغو میکنیم آثارش را هم کد **يك** عده را محروم کرده است باید لغو کنیم.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده واحده با تبصره که شور دومش هم تمام شده آقایان موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد.

(۴ - طرح و تصویب بودجه سال ۱۳۲۲ کل کشور)

رئیس - ماده اول لایحه بودجه قرائت میشود:

ماده اول - مجلس شورای ملی بودجه سال ۱۳۲۲ وزارتخانهها و ادارات دولتی **جهت** هزینهها و دریافتی های عادی و همچنین بودجه اقتصادی کشور را اعم از هزینه اداری و خرید اجناس و درآمد اعم از فروش و سود طبق فهرستهای پیوست بشرح زیر:

الف - دریافتی های عادی ۱۸۹۰۷۹۰/۰۹۶ ریال

هزینه های عادی ۳۲۹۷۷۱۸۰۳۷ ریال

بکمیسون ارسال میشود حالا اینجا چون پانزدهم آبان نوشته ممکن است بنویسیم ۲۷ آبان که در ظرف همین دوروزه تمام بمجلس تقدیم میشود البته يك قسمت مخارج هم که باید بشود بایک دوازدهم نمیشود الا آن مخارج معوق مانده است که باید بودجه ها از تصویب مجلس بگذرد و بودجه ها هم عرض کردم حاضر است و تقدیم میشود اگر در این مجلس هم دقتی نشد مجلس جدید که آمد مطالعه میکند و هر تصمیمی که باید بگیرد میگیرد.

رئیس - آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - پیشنهاد آقای انوار بنظر بنده مقتضی نیست برای اینکه ما باید بودجه های مملکت را بگذرانیم و يك تهرانی وزارتخانه ها داده اند که باید آن تعهدات را بعد از تصویب بودجه بپردازند برای اینکه الا آن اداره رسیدگی معطل کرده است و این تعهداتی را که وزارتخانه ها در مقابل اشخاص کرده اند باید بر حسب بودجه بپردازند بنابراین در این موقع دلیلی هم ندارد که ما بیائیم دو دوازدهم بگذرانیم بودجه مدنی است بمجلس داده شده شور هم شده ما پانزدهم را ۲۵ میکنیم و بالاخره همین فردا هم باید بودجه های تفصیلی را بیاورند بمجلس بدهند و قانون متمم بودجه را هم باید بیاورند بنده میخواستم اینجا عرض کنم آقایان موافقت بفرمایند که این پنند روزه که به آخر مجلس مانده است همه روزه جلسه داشته باشیم و این کارهای مهمی که در این مجلس مانده است بگذرانیم و مردم هم از ما انتظار دارند که کارهای مهمی که داریم بگذرانیم همه آقایان هم موافقت دارند که زودتر در این چند روزه کارها مان تمام شود.

صفوی (مخبر کمیسیون) - این قسمت را اصلاح فرمائید اینجا که تا پانزدهم آبان نوشته شده است ۲۷ آبان نوشته شود يك اصلاحی هم در ماده اول است که در ضمن طبع اشتباه شده اصلاح بفرمائید در صفحه ۵ رقم ۶ تیرت وزارت جنگ را علاوه بفرمائید و در قسمت ۸ مقابل اداره ژاندارمری و سازمان کلانتری مرز باید نوشته شود ۲۸۹۲۴۶۱۰ و در جزء

را مکرر در اینجا وعده داده اند که مقدمات فروشش را به افراد و شرکتهای سهامی فراهم کنند در قوانین دیگر که مافرصت نمیکنیم در این باب بدولت فشاری بیاوریم و اظهاری بکنیم و حالا که بودجه مطرح است این فرصت برای ما پیدا شده و بیشتر این فشاری که امروز ملاحظه می کنید در اثر زبانهای است که در اثر تشکیلات بد و نبودن وسیله است که دولت مثل کمپانی ها و افراد نمی تواند از منابعی که در دستش هست استفاده کند و هر قدر هم در این باب اهمال شود این بازسنگین تراست کارخانجات دیگری که بدست افراد ایجاد میشود نه تنها ضرر نمیکند بلکه مستحضر هستم که فایده های گزاف میکنند ولی کارخانجاتی را که دولت اداره میکند چنانچه در بین بودجه ملاحظه میفرمائید همه روزه زبان میدهد و دولت نه اینکه هنوز مقدمه این کار را عملی نکرده است بلکه مقدماتش را هم فراهم نکرده است که ما مطمئن شویم که در يك مدت معینی این کارخانه ها ملی میشود و تبدیل بشرکت سهامی میشود و اگر دولت این نظر را ندارد بنده نمیدانم این قدر طفره رفتن از يك مسئله مهم و حیاتی چیست بنده امیدوارم در این باب آقای وزیر دارائی توضیحی بفرمایند موضوع سوم که حائز کمال اهمیت است آقایان توجه بفرمایند خیلی تعجب خواهند کرد موضوع خالصجات است و منافعی که تحت عنوان بهره برداری آنجا نوشته شده رقم دریافتی و رقم خرج این را ملاحظه بفرمائید جای تعجب است بر آنان رقم خرج بیشتر از رقم دریافتی است و مبالغ زیادی کسر دخل دارد حالا در جواب خواهید فرمود که در این باب ما مخارج عمران و آبادی میکنیم من تصور میکنم که وضعیات املاک دولتی و خالصجات بر هیچکس پوشیده نیست که خرابترین املاک این مملکت است و يك شاهی در آنها خرج نمی شود اگر شده بود وضعیتش لامحالہ مطابق املاک مردم بود و در این روز های سختی که دولت خودش میگوید و در گزارشات رئیس کل دارائی دائماً تصریح می شود که وضع امور مالی خراب است چه جهة دارد که مبالغ هنگفتی باین اسم

نوشته اند در صورتی که همینطور که گندم افراد باین قیمت گزاف خرید و فروش میشود گندم دولت هم بهمین قیمت گزاف فروخته می شود و چطور میشود که این همه املاک خلاصه سرسر هم نشده بلکه ضرر هم میکنند این را آقای وزیر دارائی نمیدانم چه جوابهایی برایش خواهند داد که يك ملک را در این سالها و این سنوات با این گرانی اجناس هر قدر بخواهند در او خرج عمران و آبادی بکنند این باز کسر پیدا کند این را هم انتظار دارم که ایشان اکتفا بیک جواب باب مجلس نکرده و يك جواب قانع کننده مرحمت کنند اما موضوع دیگر موضوع کالاها است در شهرستانها و استانها آقایان برای اینکه آخرین روزهای دوره مجلس است آنها هم که نمایندگان ولایات هستند مدتی غیبت از محل کردند و به اصطلاح معروف دستی از دور به آتش دارید و مطمئن باشید که آن مختصری هم که در تهران با افراد داده میشود در ولایات بمردم داده نمیشود حالا برای قنہ و شکرش آنقدر بسر و سیند میزنیم ولی تمام مردم دهات لخت و عور هستند مردم دهات نمیتوانند چیت متری شش تومان و ده تومان را بخرند و این بودجه های مالیاتی که اینقدر سنگین تنظیم میشود برای این است که این بینوایان و بیچاره ها مخصوصاً رعایا بتوانند از این کویپنهای دولت استفاده بکنند و این قضایا همه اش سرسری تلقی میشود و باین افراد قراء و دهات و مردمی که بیرون نشسته اند در شهرها کمک و مساعدتی نمیشود در این باب باید توضیح داده شود این چه نوع تشکیلاتی است حالا ملاحظه بفرمائید که در تهران باین جمعیت سه چهارم مغازه پارچه فروشی باز شد و بهر آدمی دو متر داده شد برای يك سال که بنده نمیدانم اصلاً معنای این چیست و دولت برای ولایات و آن نقاط باید فکری بکند که همان معامله که با شهری میشود آن معامله هم با دهاتی بشود و يك فرق محسوسی دولت بین شهری و دهاتی نگذارد.

بیات (وزیر دارائی) - اولاً راجع به موضوع نرخ

اجناس انحصاری که آقای معذل فرمودند در کمیسیون راجع باین موضوع تصمیمی گرفته شده است تکذیب میکنم و در کمیسیون هم بهیچوجه تصمیمی راجع با افزایش قیمت اجناس گرفته نشده و البته اگر مذاکراتی در کمیسیون شده است روی تثبیت نرخ است و عقیده شخصی خود من هم این است که البته نایستی ما امروز اجناس انحصاری را ترقی بدهیم و باید حتی المقدور قیمت اجناس را نازل داد مگر در مواقعی که در موقع خرید و فروش مجبور باشیم که از حیث مخارج بآن قیمتی که میخریم ترقی بدهیم مخارجی که پیدا کرده البته نسبت بآن ترقی کرده و باید روی آن قیمت خرید کشیده شود که برای دولت هم ضرری نشود و بقیمتی که تمام شده فروش رود يك موضوع دیگر که اظهار هم شده است راجع به دخانیات است که يك ترقی داده شده و آنرا هم در جلسه قبل عرض کردم که با موافقت اینجانب نبوده است و يك مذاکراتی بین بنده و آقای رئیس کل دارائی شده است که اگر احتیاج پیدا کرد بعرض مجلس میرسانم و اگر حل شد که هیچ در عرض همین چند روزه اگر توافقی حاصل شد نسبت بقیمت که توافقی حاصل شده است و اگر نشد بعرض مجلس خواهم رسانید و البته بسته بنظر مجلس است و راجع بفروش کارخانجات این نظر البته میدانی مورد مذاکره بوده و خود هم باین نظر معتقد بودم و از چندی قبل هم مذاکره شد که امروز شاید صلاح نباشد برای اینکه در سایر جاهای دنیا اگر کارخانجاتی هست دولت تحت نظر خودش میگیرد برای اینکه دولت بتواند در مقدار اجناس و زیادی تولید و قیمت يك دخالتی بکند فرمودند که کارخانجات ملی فوائد بزرگی میبرند بنده عرض میکنم فایده نیست آن عملی را که امروز کارخانجات ملی میکنند بعقد بنده يك اجحاف و تعدی است منافع کار باید روی يك حد معتدلی باشد امروز کارخانجات ما روی این ترتیب هر شکلی که میل دارند اجناس خودشان را میفروشند روی همین نظر مذاکراتی شده است که آنها هم باید تعدیل کنند قیمت را و آن اجحاف و تعدی را نکنند و تا يك حد معتدلی رعایت کنند شاید البته نتوانند که در منافع

در بودجه امسال آن نواقص را رفع کنیم و بودجه سال آینده را در ۱۵ اسفند مطابق قانون تقدیم مجلس کنیم که هم مجلس وقت داشته باشد که بخوبی رسیدگی کند و هم آنچه را که لازم است اصلاح بشود و در بودجه ها منظور شود راجع به توزیع اجناس در شهرستانها این موضوع مورد توجه است ولی همانطور که مکرر اظهار شده هنوز موفق باصلاح کامل نشده ایم حالاندره يك مأمورین و يك بازرسهائی برای نقاطی که شکایت کرده اند معین کرده ام که رسیدگی شود که چرا خوب توزیع نشده و امیدوارم که بهمین ترتیب نسبت بهمه جاهائیکه اینطور است بازرسهائی بفرستیم و تحقیق بکنند و رسیدگی بکنند و يك ترتیبی برای تقسیم آن بدهند نسبت باملاک و گذاری هم البته همانطوریکه ملاحظه میفرمائید این املاک با سابق خیلی تفاوت پیدا کرده است بجهت اینکه املاک را مطابق قانونیکه گذشت تا هزار تومان را بدون محاکمه باشخاص واگذار کردیم و يك قسمتهائی را هم محاکمه کردیم و واگذار کردیم ولی قسمت مهم آن بدون محاکمه بوده است چون معاملات سلوک هم بيك مبالغه قلیلی بوده است و آنها از دست دولت خارج شده و مردم واگذار شده و يك مقدارش را هم همانطور که عرض کردم بر حسب مالکیت و بموجب تصمیمی که در کابینه های سابق گرفته شده بدست خرده مالکین داده اند و اجاره داده اند و در آن اجاره ها هم دقت کافی نشده است و در بعضی از قسمت های آن تبعیض شده است زیرا آنروزها مقتضیات ایجاب میکرد که اینطور بشود حالا در این قسمتها هم البته دقت میشود و امیدواریم که يك صورت های بهتری بدهیم و با يك توضیحات بیشتری بعرض مجلس برسانیم.

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - آقای معذل در این موضوع که بیان کردند اگر چه آقای وزیر دارائی يك جوابی بطور خلاصه فرمودند ولی لازم است که بنده شرحی از طرف کمیسیون بدهم که اگر شبهه ای پیدا شده است رفع آن شبهه بشود ما در کمیسیون اول که بودجه مطرح بود اتفاقاً این مسئله

نرخ اجناس و سنگینی مالیاتهای انحصاری مورد بحث ما واقع شد و شاید دو سه جلسه هم روی این قسمت صحبت بود که دولت باید نسبت باین بار سنگین که بردوش مردم است تخفیفی قائل شود مخصوصاً بآن طبقه ضعیف که مشمول مالیات میشوند فرض بفرمائید که دولت يك اجناسی را که مورد احتیاج عامه است در انحصار خودش گذاشته است و هر وقت که بخواهد بموجب يك تصویب نامه يك مالیات سنگینی وضع میکنید که نه مجلس خبر دارد و نه کسی اطلاع دارد همچنانکه ما میشنویم و می بینیم که ۰.۳ و ۰.۵ روی قیمتها کشیده اند این عمل صحیح نیست از نقطه نظر زنده گانی عامه روی همین اصل بود که کمیسیون مختلط بودجه و دارائی قانون مالیات بر درآمد را تصویب کرد و مجلس هم بالاخره این مالیات را تصویب کرد برای اینکه این مالیات سنگین از دوش مردم برداشته شود یعنی مالیاتهای غیر مستقیمی که در صورت انحصارات از مردم گرفته میشود کمتر بشود و اینها را دولت تجدید نظر بکند و برعکس حالا آقای معذل فرمودند که در جراید نوشته شده که کمیسیون بودجه بواسطه عملی که کرده است مالیاتهای انحصاری را زیاد کرده است اولاً کمیسیون نظری ندارد که مالیات وضع بکند و يك حقی بدولت بدهد کمیسیون در اصول بودجه و قوانین بودجه باید بحث کند ثانیاً این مطلب برای این بود که چون درآمدهای انحصاری را امسال وزارت دارائی در بودجه جزو صورت نیآورده است و بطوریکه در بودجه که از نظر مجلس و عامه گذشته است آنجا هم ذکر کرد که این عمل عمل صحیحی نبود و نایستی عواید انحصاری جزو درآمد کشور گذاشته شود این يك رقم بزرگی است و نسبت باین موضوع در کمیسیون يك مذاکراتی شد و گفته شد چون جنبه بازرگانی دارد بهتر این است که بماند تا آخر سال که در آمد ها معلوم شود در حالیکه بعقد بنده و کمیسیون این فکر صحیح نبوده است زیرا باید درآمد انحصاری ذکر شود و جزو درآمد عمومی آورده باشند سالهای پیش هم همینطور بوده است ذکر میشده است زیرا ما يك درآمد بزرگمان همان درآمد انحصارات

است مردم بیچاره که همه ساله دارند این مالبات سنگین قند و قماش و غیره را میدهند باید در آمد انحصارات جزو درآمد کشور آمده باشد متأسفانه يك طوری شد و وزارت دارائی هم توجه باستدلالات ما نکرد و ما ناگزیر شدیم که آن استدلال را بعرض مجلس برسانیم و قضاوت این کار را بمجلس بدهیم زیرا این صورتی را که ما خواستیم صورت موجودی اجناسی بود که در تحت انحصار دولت است و همانطوریکه در گزارش کمیسیون هم بعرض رسیده است ما آن صورت را ضمیمه بودجه نموده تقدیم مجلس کردیم ما بهیچوجه به افزایش کالاهای انحصاری نظر موافق نداشته ایم بلکه مخالف بوده ایم و تذکرانی هم داده شده است امیدواریم که اگر در جراید يك الغاء شبهه شده است بوسیله این توضیحی که بنده عرض کردم رفع این شبهه بشود که همچو نظری در کمیسیون نبوده است (نمایندگان - مذاکرات کافی است) .

رئیس - پیشنهاد آقای انوار :

پیشنهاد میکنم بعد از تبصره ماده اول اضافه شود با تطبیق هزینه و درآمد کارخانجات دولتی و ملی

انوار - بنده همیشه نظرم این بوده است که مجلس با دولت از روی حسن تفاهم و صداقت اشتراك مساعی بکنند نه اینکه دولت يك چیزهایی را ایجاد بکند آنوقت گردن کمیسیون بگذارد و گردن مجلس بگذارد خود آقای وزیر دارائی در کمیسیون بوده اند هر وقت آقای وزیر دارائی و سایر آقایان وزراء آمده اند آنها را تحت فشار آورده اند که این تحمیلات چه چیز است قند يك من ده تومان را چرا منی چهل تومان میفروشند یا قماش متری يك تومان را چرامتری شش تومان میفروشند همیشه در کمیسیون این فشار را آورده اند آقای وزیر دارائی هم بوده است من میدانم این کی است می رود در بیرون و میگوید که کمیسیون بودجه اینطور کرده است والله بخدای واحد قسم است که کمیسیون همیشه با دولت طرف بوده است و با نهایت شدت بدولت حمله میکرده است يك موضوع را آقای وزیر پیشه

سه تومان بود رسیده است به کیسه ای یازده تومان حالا به بینید چقدر دخل دارد و هکذا سایر کارخانجات چکار کردید؟ من میگویم که این کارخانجات ملی که اعضاء دارد مدیر دارد کارگر دارد همه چیز دارد پس بیسائید بیانات آنرا در نظر بگیرید حساب آنرا در نظر بگیرید که حساب دخل و خرجش معین باشد این است که بنده پیشنهاد کردم با تطبیق کردن عواید و مخارج کارخانجات دولتی با کارخانجات ملی والا دست شما آزاد باشد و در تحت برنسیب نباشد نمیشود و امیدوارم که آقای نراقی عین حقایق را بفرمایند آنوقت دستتان باز باشد این فایده اش چیست این است که تقاضا دارم آقای وزیر دارائی موافقت بکنند که این پیشنهاد قبول بشود یا اصلاحش بکنند که اینطور نباشد .

بیانات (وزیر دارائی) - همانطوریکه بنده حالا توضیح دادم ما میخواهیم تطبیق بکنیم که بطور عموم بشود بجهت اینکه الآن قیمت اجناس کارخانجات ملی با کارخانجات دولتی خیلی تفاوت دارد مثلاً کارخانه سیمان را که خود آقا فرمودند در صورتیکه کارخانه سیمان مخارجش فوق العاده ترقی کرده است ولی این ترقی که نسبت بفروش سیمان داده شده است اگر با اجناسیکه از کارخانجات ملی فروخته میشود مقایسه کنیم بینید که خیلی ارزاتر فروخته میشود زیرا یکی از چیزهای لازم کارخانه سیمان ذغال است ذغال را میخریدند خروربری ده تومان دوازده تومان الآن میخرند پنجاه تومان ملاحظه میفرمائید ۵ برابر ۶ برابر روی قیمت سابق رفته است و مطابق حسابی که خودشان فروخته اند و برابر شده است و حالا این نظری را که فرمودند الآن ما داریم يك اداره باسم اداره نظارت بر شرکتهای که مشغول این کار هستیم تشکیل میدهیم و البته در دخل و در خرجش يك نظارتهائی خواهد شد و البته بصره هم خواهد شد و این قسمت هم که نوشته شده چون ما مجبوریم که در عمل کارخانجات آن مقرراتی که هست آنها را منظور کنیم و این شرطی که فرمودید اگر بکنیم بضرر ما و مردم تمام میشود برای اینکه همیشه قیمت کالاهای کارخانجات ملی با خود آنها است و ما

آنها را نمیتوانیم بیاوریم بپایه خودمان و اگر کارخانجات خودمان را بخواهیم مطابق آنها بکنیم بضرر مردم است و همانطور که عرض کردم امیدوارم که در آخر سال ما بتوانیم نتیجه عملیات خودمان را بعرض مجلس برسانیم .

انوار - آقای مخبر چه میفرمائید در این قسمت بنده میترسم که موافقت حاصل نشود استرداد میکنم .

رئیس - پیشنهاد دیگری است از آقای نراقی که قرائت میشود :

پیشنهاد میکنم از قسمت (ب) ماده اول از دریافتی اقتصادی و هزینه های اقتصادی قلم مربوط با اداره کل پنبه که درآمد پیش بینی شده آن ۳۱۳۳۵۹۷۲۱ ریال و هزینه پیش بینی شده آن ۳۸۵۲۹۶۰۳۸ ریال است حذف شود .

رئیس - آقای نراقی

نراقی - اولین جلسه که بودجه کشور مطرح شد بنده يك اظهاراتی حجاج بسیستم مالیاتی ایران و عملیاتی که در این راه شده و عدم اعتمادی که در این باب شده است عرض کردم و خوشوقتم که این نظر در آنوقت مورد تصدیق دولت واقع شد و با تصویب این لایحه مالیات بر درآمد امیدواریم که این نقص رفع بشود و با تحمیل این مالیات کمر شکن که بر مردم تحمیل میشود امیدواریم که از بین برود و در ضمن یک قسمتی هم از انحصارات دولت استفاده بشود بعنوان مثال انحصار پنبه را ذکر کردم و انتظار دارم که کاملاً مورد توجه هیئت دولت قرار بگیرد از آنطرف آقای دکتر میلیسپو رئیس کل دارائی که ایشان فعلاً دور از اغراض و مطالب و جنب و نظریات خصوصی هستند برخلاف غالب زمامداران ما که فعلاً دچار آن هستند بیشتر توجه کنند بقسمت انحصار و بیشتر توجه حال مردم را بکنند و مزاحمت مأمورین را از سر مردم بکنند متأسفم که آقای وزیر کشاورزی در جلسه گذشته آمدند و يك اظهاراتی کردند که يك مقداریش خارج از حقیقت بود و يك مقداریش هم خودستائی بود و الان هم تشریف ندارند که جوابهای خود را بشنوند منظور بنده این نبود که انتقاد از شخص کرده باشم صرفاً برای این بود که نظر شما را متوجه کرده باشم که رفع

این مزاحمت را بکنند بنده عرض میکنم که از روز اول انحصار پنبه هیچ نظری در بین نبوده است جز ایجاد و ازدیاد درآمد برای کشور و بیک مختصری هم نظر داشتند برای صدور پنبه و وضعیت اقتصادی و سیاسی کشور که خریدار منحصر بفرد بود و میخواستند آن خریدار منحصر بفرد با مردم و تجار مربوط نباشد و مستقیماً از دولت بخرد از طرف دیگر احتیاج به پول زیاد داشتند و دولت دید که این کار یک درآمد خوبی دارد که عاید چندین هزار تاجر و پیشه ور میشود گفتند که بهتر این است که آن عوائد را از آنها بگیریم و عائد دولت بشود و بخزانة مملکت برود و از این راه سالی ده میلیون بیست میلیون دولت عایدی پیدا کرده است ولی آنهایی که اهل بصیرت بودند میدانستند که این موقتی است و چهار پنج سال که گذشت اصل این زراعت از بین میرود و درآمدش هم بالتبع از بین خواهد رفت. البته آقایان میدانند که اجازه انحصار پنبه دائمی نبود و سال بسال اجازه میگرفتند و سال گذشته که اجازه انحصار پنبه در متمم بودجه آمد بمجلس موافق نبود و آقای وزیر کشاورزی وقت آقای عدل با دست و پای خصوصی و اصرار و التماس و خواهش از یکی یکی آقایان نمایندگان این را از مجلس گذرانند و در آن موقع یکی از اقوام ایشان گویا خاله زاده شان رئیس پنبه بود که هم خودش گیر افتاد و هم آقال عدل برای آن انحصاری که خودش با ابرام و اصرار از مجلس گذرانند. آقای وزیر کشاورزی فعلی در چند ماه قبل لایحه خصوصی آوردند که پنبه در انحصار دولت بشکل ثابت و همیشگی باقی باشد و آن لایحه وقتی که در مجلس مطرح شد معلوم بود که مجلس با آن موافقت ندارد این بود که لایحه را مسکوت گذاشتند و در حقیقت پس گرفتند و از بین رفت بلافاصله آئین نامه ای از طرف دکتر میایسپو انتشار پیدا کرد که این آئین نامه میرساند که بموجب اختیار ۱۳ اردیبهشت پنبه باید در انحصار دولت باشد در صورتیکه انحصار پنبه را دولت تقریباً در سه ماه قبل رد کرد و حالا که در بودجه رقم جمع و خرج آن را نوشته است من خیال

میکردم حالا که دولت آنقدر اصرار دارد این انحصار را در اختیار خودش داشته باشد شاید یک درآمد زیادی برای دولت دارد ولی وقتی که بودجه را میخوانیم میبینیم که مبلغ ۳۱۳۳۵۹۷۲۱ ریال درآمد این انحصار است و مبلغ ۳۸۵۲۹۶۰۳۸ ریال هزینه آن است و آقای وزیر کشاورزی آن روز ادا کردند که این سیصد و هشتاد و پنج میلیون هزینه که پیشنهاد شده است بهای پنبه هائی هم که در آخر سال خواهد ماند جزش است اما امروز جزء اصلاحاتی که آقای مخبر کمیسیون پیشنهاد کردند و ضمیمه این خبر شد این اصلاح را ضمیمه نکردند و معلوم شد که کمیسیون بودجه و وزارت دارائی و رئیس کل دارائی با این اظهار آقای وزیر کشاورزی موافق نیست و اگر موافق بودند پیشنهاد این قسمت را هم میکردند که درستون ملاحظات نوشته شود که یک قسمت از این هزینه مربوط به موجودی آخر سال هم میباشد و این میرساند که این موضوع پیش خودشان هم حل شده نیست از طرف دیگر بر فرض اینکه این قسمت صحت هم داشته باشد تازه نقص دارد برای اینکه وقتی موجودی آخر سال را حساب میکنید موجودی اول سال را حساب نمیکنید چون هر تاجری هر شرکتی هر صاحب کارخانه وقتی موجودی آخر سال را روی درآمدش حساب میکند موجودی جنسی اول سال را از آن کم میکند و در نظر میگیرد وقتی که شما اول سال هفت هزار تن پنبه موجود داشته اید همانطور که موجودی آخر سال را جزء هزینه منظور میکنید باید موجودی اول سال را هم جزء درآمد منظور کنید پس این بان در و از این حسابی که در بودجه نوشته است معلوم میشود باز ضرر کرده اید. پارسال خوب در نظر دارم وقتی لایحه متمم بودجه مطرح بود در مجلس نزدیک بود آن قسمت انحصار پنبه لغو شود و خود آقای اعتبار وزیر کشاورزی آنوقت در مجلس اظهار علاقه بلغو شدن آن میکردند ولی بعد از وارد شدن در جریان دستگاه دولت نمیدانم چه خبر شده است که اینقدر اصرار در باقیماندن این انحصار دارند

شاید آن حرفهائی که آنوقت راجع به انحصار پنبه میگفتند راست است امیدوارم و خدا کند دروغ باشد - عرض کنم که حالا معلوم شد که واقعاً دولت از جمع آوری پنبه عاجز است برای اینکه در پنج سال، شش سال قبل محصول پنبه رسیده بود به چهل هزار تن در صورتیکه سال گذشته به اقرار خود دولت و آقای وزیر کشاورزی به هشت هزار تن تقلیل پیدا کرد و اظهار کردند که نتوانستیم جمع آوری کنیم تازه این حرف خودش دلیل بر این است که باید دولت این را رها کند چرا دولت یک چیزی را که نمیتواند در انحصار خودش نگاه دارد نگه میدارد و بمردم ضرر میزند الا آن شنیده ام که در خراسان دولت چون عاجز است از جمع آوری کنترات داده است از قرار صدی شش بفلان آدم که شما بروید محصول را جمع آوری بکنید همینطور در مازندران هم کنترات داده اند برای اینکه با این اداره و این بودجه عریض و طویل عاجز از جمع آوری هستند و نمیتوانند این انحصار را اداره کنند و بدون جهت مزاحم مردم میشوند اگر واقعاً انحصار خوب است و این دلایلی که گفتید صحیح است چرا انحصار برنج را لغو کردید؟ برنج خرواری شصت تومان بود در این شهر ولی برای رعایت چند نفر مالکین و محتکرین و آنهایی که میخواستند برنج را آزاد تهیه کنند یا بخرند و بفروشند انحصار برنج لغو شد و از دستگاه انحصار برنج صرف نظر شد در صورتیکه برنج مربوط به تمام افراد بود و قوت لایموت مردم است اما چون لغو انحصار عاید چند نفر قلندر و پولدار و متفند مملکت میشد عملی شد و او اینکه بضرر تمام افراد این مملکت تمام شود فلان پیر زن که برای معالجه پسرش یک قاشق شور با بخواد درست کند باید برنج خرواری هزار تومان بخرد ولی پنبه بعکس است برای اینکه منفعت و صرفه طبقه متمول درش وقتی ملحوظ است که در انحصار باشد البته کارخانه چی علاقمند است که پنبه در انحصار دولت باشد زیرا اگر در انحصار نباشد آن کارخانه چی باید برود پیش قسط بدهد موجودی زراعت پنبه را زیاد کند

و قیمتش را بالا ببرد روی رقابت تا بتواند پنبه بدست بیاورد و در کارخانه اش مصرف کند ولی حالا که در انحصار دولت است می نشیند و دستش را روی دستش میگذارد دولت دوندگی میکنند و از مردم پنبه را به قیمت نازل میخرند و تحویل آن آقای کارخانه چی میدهند آنهم بعد بفرجه نخ پنبه را که هشت تومان می فروخت حالا میفروشد شصت تومان ولی پنبه را به قیمت سابق میخرند یا پنبه می دو برابر یا سه برابر، بنده نظرم هست آنوقتی که طفل بودم در کاشان (خودم یک وجب ملک ندارم) ولی خوب نظرم هست آنوقتی که گندم خرواری هفت تومان بود قوز خرواری چهل تومان بود اما حالا جو در آنجا رسیده است به خرواری دویست و پنجاه تومان و پنبه را در همان حدود ها میخواهند بخرند. در سالهای قبل مقادیر زیادی محصول پنبه کاشان بود ولی در سال گذشته محصول پنبه کاشان شصت تن بود در حدود دویست خروار باین کیفیت درآمد است برای این که کسی رغبت نمیکند بکارد چون وقتیکه کاشت فوراً میروند نوب سرش میزنند و با یک قیمت نازلی میخرند و از این راه یک مبلغی اداره چی ها می خورند یک مقداری را هم کارخانه چی ها، آخر آقا تعصب است که نباید بخرج داد یک قدری هم به طبقات دیگر توجه داشته باشید افراد فقیر و کوچک و دهقانی که با خون دل پنبه شش من پنبه تهیه میکنند بگذارید این بیچاره برود محصول خودش را به آزادی بفروشد نزنید نوب سرش و بایک قیمت نازلی بخرند که به جیب یک عده گردن کلفت این مملکت برود یا اینکه نفله بشود و صرف این اختلاسات بشود اگر واقعاً انحصار خوب بود واقعاً چرا در باره برنج و چیزهای دیگری که به نفع مردم است اجرا نمیکند؟ عرض کنم بنده خیلی اطلاعات دارم و ارقامی را میدانم و بایستی عرض کنم این ارقامی که این جا اظهار شد غالباً نادرست بود ولی فعلاً چون وقت مجلس میگردد و علاقمندم که بودجه بگذرد عرضی نمیکندم و باز تقاضا میکنم تعصب بخرج ندهید بگذارید این انحصار از بین برود و این مزاحمت از

بین مردم رفع شود والا آن تئوری را که اینجا گفته شد همه اش بی منطق بود که این کار برای بهبودی نوع پنبه شده است خدا شاهد است پنبه فیلیپین را در ایران خود ملاکین و تجار رواج دادند و زیاد کردند پنبه امریکائی را همینطور و دولت مطلقاً در این کار کمک نکرده است اگر اینطور نیست بیایند بفرمایند پارسال و پیرارسال چند من پنبه فیلیپینی دولت زیاد کرد با ارقام حرف بزید نه با تئوری و باز عرض میکنم از این کار دست بردارید و نگذارید بنده لایش را بیشتر باز کنم و اطلاعات زیادتری که اسباب زحمت یک عده میشود در مجلس عرض کنم.

رئیس - آقای وزیر کشاورزی.

وزیر کشاورزی (آقای اعتبار) - بنده قبلاً نبودم که تمام فرمایشات آقای نراقی را بشنوم اواسط فرمایشاتشان رسیدم این است اظهاراتی را که شنیدم جواب عرض میکنم اولاً نسبت با رقم و صورتی را که بنده خواندم تردید میفرمایند این تردید مورد ندارد و رقم را نمیتوان تردید کرد مگر با رقم دودلیج صحیح و گفت این ارقام باین دلیل صحیح نیست (نراقی - دولت قبول نکرد) اجاره بدهید دولت قبول نکرد آقای وزیر دارائی اینجا تشریف دارند میبایستی تردید کنند بعلاوه وقتی یک دولتی با هم کار میکنند و یک نفر از اعضاء دولت میآید یک رقمی را در پشت تریبون مجلس میگوید اگر درست نباشد از هر جهت قابل تعقیب است بنده نمیدانم که اطلاعات آقای ناشی از کجا است که کتمان می فرمایند ممکن است بفرمایند و بنده خیلی متشکر میشوم و از آقای خواهش میکنم (اعم از این که مجلس شورای ملی با انحصار پنبه موافقت بکند یا نکند) حقیقه بفرمایند و بگویند که آن مطالبی را که میدهند و نمیخواهند لایش را باز کنند چیست چه اشکالی دارد بفرمایند و آقایان بفهمند و بدانند (صحیح است) و معلوم شود که این فرمایشات آقای مبتنی بر چیست که قضاوت کنند همینطور هوایی گفتن که بنده لایش را باز نمیکنم که معنی ندارد خیر آقای لایش را باز کنید و واقعاً جامعه بفهمند و بدانند که آن اشخاصی را که گفته

میشود آنها اختلاس کرده اند و دزدی کرده اند برده اند یا ضرر زده اند چه اشخاصی هستند اگر شما نگوئید پس باید کی بگوید؟ خوب بنده هم که در رأس این کار هستم ازدو حال خارج نیست یا شرکت دارم یا ندارم اگر شرکت ندارم و اطلاع نداشته باشم که واقعاً نتوانسته ام وظیفه خود را انجام داده باشم باید مجلس و جامعه استعداد مرا بفهمد و بشناسد و اگر شرکت دارم باید آقا بفرمایند و اگر نفرمایند خیانت کرده اید بآن مقامی که اشغال کرده اید. اما در موضوع رقم عرض کردم بنده اصراری ندارم که مجلس شورای ملی انحصار پنبه را نگاه ندارد یا نگاه ندارد همان طور که خودشان اظهار کردند بنده هم که در مجلس شورای ملی بودم از دور دور که نگاه میکردم فکر میکردم بهتر است انحصار پنبه را ما برداریم و بر داشتن انحصار پنبه به صرفه مردم است ولی وقتی که وارد کار شدم و جریبان را از نزدیک دیدم این نظر برایم پیدا شد که این عملی را که الان دولت میکند کاملاً بصره کشاورز و بصره دارندگان پنبه است البته اگر ما انحصار پنبه را ول کنیم اشخاصی میروند از پنبه کار پنبه را میخرند ولی بچه صورت بخرند و بچه شکل تهیه کنند و قبلاً اگر یک پولی به پنبه کاران میدهند چه حسابهایی بکنند و آخر کار چیزی گیر پنبه کار بیاید یا نیاید ولی خود داستانی است که بحث مفصل دارد مبلغی را که بعنوان مساعده ما الان میدهیم اگر آقا اهل حساب هستند بیایند به نشینیم با هم حساب کنیم بدون سود از هر حیث به نفع صاحبان محصول است و این رقم اداره پنبه و محاسبات آنجا نیست که تردید بفرمایند الان پنبه را ما تئو نهصد تومان میخریم این قیمت را اگر مقایسه بکنیم نسبت سایر محصولی که الان قیمت گزافی دارد چه حبوبات چه صیفی چه تنوی و قتیکه حساب بکنیم می بینیم که قیمت پنبه نسبت سایر محصولات در یک قسمت از کشور صدی بیست و در یک قسمت دیگر صدی سی و صدی سی و پنج بیشتر از قیمت سایر محصول صرف میکند مخصوصاً در این موقع که نرخ اجناس بحمدالله روبه تنزل نهاده است و این صدی پنجاه که ما بر قیمت پنبه امسال

افزودیم با حساب دقیقی بود و بی جهت نبود و همینطور خیالی این کار را نکردیم قبلاً از قیمت حبوبات و گندم و جو و سایر اجناس کسب اطلاع کردیم و از تمام کشور قیمت اجناس را گرفتیم و پس از آنکه حساب کردیم بیک نسبت صحیحی قیمت را بالا بردیم و الان بنده عرض میکنم قیمتی را که دولت برای پنبه میدهد بمراتب بیش از قیمت هر محصولی است و پنبه کار بجای پنبه اگر هر محصول دیگری تهیه کند و به بازار بیاورد عایدش کمتر است آقا اطلاع سازید آقایان تجار اینجا تشریف دارند و شما هم اگر تشریف ببرید به بازار خواهید دید که پنبه مصری را الان تنی سه هزار و دو بست تومان میفرشند ولی پنبه که ما میخریم هر تن آن با تفاوت ارزانی تخم پنبه بندری و علوفه قریب چهار هزار تومان تمام میشود این دلیل بر بی اطلاعی است در صورتیکه هیچ اشکالی ندارد که از صاحبان بصیرت کسب اطلاع کنند. اینجا فرمودند که ما پنبه مان چهار هزار تن بوده و حالا رسیده است به هشت هزار تن و پنبه ما بیک میزان خیلی محسوسی پائین آمده اولاً رقم چهار هزار تن که به آقا داده اند اشتباه است و هیچوقت مقدار محصول پنبه کشور به چهار هزار تن نرسیده است باید این نکته را در نظر بگیرید عملی را که سابقاً برای کشت پنبه میشد امروز مقتضی نیست که آن عمل بشود؟ امروز عمال دولت بزارعین فشار میآوردند که شما بایستی از کشت محصولات دیگر صرف نظر بکنید و توی سرش میزدند و از او تعهد می گرفتند که پنبه بکارد و با قیمت نازلی هم از او میخریدند و وقتیکه زارع از سر حساب بلند میشد با آن حسابهایی که برای او میکردند دیگر چیزی نداشت و میرفت پی کارش حالا البته دیگر صحبت فشار نیست، صحبت زور نیست، صحبت رقابت و صرفه است و زارع فکر میکند هر رقم جنسی که برای او صرف میکند میکارد و چون قیمت پنبه از سایر محصول ارزاتر بود مقدار محصول در سال گذشته پائین آمد و بعلاوه در سال گذشته در اوائل سال پیش آمدهائی کرد که دولت نتوانست خوب محصول پنبه را جمع آوری کند و بعداً اقداماتی که شد آن هشت هزار تن به چهارده هزار تن

بلکه بیشتر رسید. راجع به خراسان فرمودند. موضوع خراسان سوابق زیادی دارد و آن سوابق را اگر تشریف بیاورید بنده بینید چون شمارا آدم منصفی میدانم آنوقت اینطور قضاوت میکنید. از دو سال پیش عمل پنبه خراسان به مقاطعه یک شرکتی اداره میشد بنام شرکت چین که هم پنبه را جمع آوری میکرد و هم تصفیه میکرد و به دولت میداد بعداً اختلافاتی بین دولت و این شرکت پیدا شد که این اختلافات سوابق و بحث مفصل زیادی دارد که بنده نمیتوانم آن سوابق را حالا با اطلاع آقایان برسانم ولی هر یک از آقایان که میل داشته باشند ممکن است تشریف بیاورند پرونده این کار را بخوانند و اطلاعات لازم را پیدا کنند و بعد از آنکه مأمورینی از وزارت دارائی و وزارت کشاورزی رفتند و رسیدگی کردند (که الان هم آنجا هستند) بآن اختلافات وارد شدند تشخیص داده شد که بهتر این است عمل خرید از تصفیه جدا باشد و از این جهت این کار را به یک نفر از تجار که معروف است و شاید غالب آقایان او را بشناسند و از تجار معتبر و درست کشور است عمل جمع آوری را با او و گذار کردیم چون در سال جاری وسائل خرید برای اداره پنبه و دارائی فراهم نبود و سازمانی نداشتیم این کار را کردیم ولی با یک مقرراتی که از هر جهت بنفع کشور است و نسبت به مالزندان جمع آوری محصول به اشخاص و اگذار شده باشد تکذیب میکنم و در مالزندان ما هیچوجه عمل جمع آوری را به کسی واگذار نکرده ایم و خود دولت عمل میکند و هر کس این اطلاع را به آقا داده است قطعاً خلاف گفته است. در موضوع برنج بنده نمیخواهم در این قسمت وارد شوم و موضوع بحث ما نیست ولی عرض میکنم که برنج الان هم در انحصار دولت و اجاره برنج لغو نشده است و این خبر را هم مثل اطلاعات دیگر مربوط به اداره پنبه هر کس داده یا مغرض بوده یا بی اطلاع در قسمت خرید پنبه از زارعین بنده قطع دارم آقایانی که خودشان با پنبه و فروش پنبه یا عمل پنبه و کشت پنبه سر و کار دارند همه تصدیق خواهند کرد که این فرمایشاتی که آقا می فرمایند

بضرر همان کسانی است که الآن جنابعالی بنام آنها دارید اینجا دفاع مینمائید و آنها راضی نیستند که انحصار پنبه را بردارید و بدهید بدست عوامل دیگری که عمل آنها بضرر همان کشاورزان است که از حقوق آنها دفاع مینمائید برای اینکه پنبه را دولت نه تنها به نرخ عادلانه می خرد بلکه قیمت پنبه همانطور که عرض کردم بیشترین قیمت نسبت به قیمت سایر محصولات است و برای کسب آن بهیچوجه اجبار در کار نیست و با کمال رغبت کشاورزان میکارند و باین قیمت بدولت میفروشند بعلاوه کمک های زیادی در قسمتهای دیگر نسبت بآنها میشود چه در قسمت تحویل تخم پنبه و چه در قسمت بذر الآن تخم پنبه بذری را اگر در بازار تحقیق بفرمائید هر تنی پانصد تومان قیمت دارد و ما بآنها شصت تومان میفروشیم و همینطور پنبه تخم علوفه را که لازم دارند اگر ببازار آزاد رجوع کنند هر تنی چهار صد تومان ارزش دارد کمتر گیرشان نمیآید و ما بآنها تنی دوست تومان میدهیم پس اینها هم کمک های مؤثری است که بکشاورزان می شود و بنده قطع دارم که خود کشاورزان و کسانیکه پنبه میکارند نهایت خوشوقتی را از اینکار دارند و این اطلاعاتیکه با قاده اند گمان میکنم از طرف اشخاصی بوده است که یا واقعاً بیگانه صرف بکار بوده اند یا مغرض و الا بهیچوجه این فرمایشات با حقیقت تطبیق نمیکند . راجع بمحصول پنبه کاشان فرمودند خود آقا میدانند که کاشان آب ندارد که بتواند محصول زیادی عمل بیاورد و از نظر مواد غذایی ترجیح میدهند که چیزهایی که بکار مواد غذایی میخورند تهیه کنند وضعیت جغرافیائی کاشان طوری است که نمیتواند باندازه احتیاجات خودشان مواد غذایی تهیه کند از این جهت تشخیص و ترجیح داده اند که مواد غذایی تهیه کنند و حقیقه هم حق با آنها بوده است برای اینکه وقتی از حیث مواد غذایی در عسرت هستند باید مواد غذایی را ترجیح بدهند چون همان طور که میدانید کاشان آب ندارد و وضعیت آنجا طوری است که منتهی می تواند احتیاجات سه ماه یا چهار ماه خودش را تأمین کند و این

روی این اصل است که باندازه وافی و کافی کاشان آب وزمین ندارد و حال آنکه فلاحین و زارعین کاشان از هر جهت مردمان مستعد و زحمت کش و پشت کار داری هستند ولی بواسطه نداشتن آب گرفتار یک چنین محظوری هستند و اگر ملاحظه فرموده اید که پنبه کاشان کم شده (حالا بنده اطلاع ندارم از آن رقمی که فرمودند و اگر این رقم و این اطلاع هم مثل سایر اطلاعاتشان باشد ناچار باید تردید کنیم کسر محصول پنبه در کاشان جای تعجب نیست) زیرا همان طور که عرض کردم کاشان وضعیت جغرافیائیش طوری است که نمیتواند زیاد توجه بصیفی کاری بکنند برای اینکه باید توجه زیادی بمواد غذائیش بکنند در هر صورت راجع بانحصار پنبه مجلس شورای ملی مختار است و بنده هم اصراری ندارم که انحصار پنبه را نگاه بداریم یا نگاه نداریم ولی بنده قطع دارم که اگر انحصار پنبه از بین برود بهمان کشت کاران پنبه و کسانی که مورد نظر تان هست ضرر وارد میشود در صورتیکه اگر انحصار پنبه را حفظ کنیم بهمان زارعین و کشت کاران یک کمک بیشتری از طرف مجلس شورای ملی و دولت شده است **وزیر دارائی** - بنده همانطور که عرض کردم البته این صورتها یک صورت هائی بوده است که از روی عمل پارسال تهیه شده و البته یک قسمت اجناس موجودی هم دارند که امیدوارم با ترتیباتی که داده شده بتوانیم صورت های دقیق و منظمی برای این قسمت ها تنظیم کنیم . علاوه بر این اگر الآن ما بخواهیم قسمت انحصار پنبه را از بین ببریم وضعیت کارخانجات دچار اختلال میشود و هم برای کارخانجات و هم برای مردم اسباب اشکال خواهد شد و بنده تقاضا میکنم از آقای نراقی که از این پیشنهاد خودشان صرف نظر بکنند که برای آتیه انشاء الله موفق شویم یک ارقام روشن تری برای این قسمت ها بدهیم

نراقی - آقای وزیر دارائی اطمینان دادند که انشاء الله رفع مزاحمت در این قسمت ها خواهد شد و صورت های صحیح اینکار را خواهند داد و امیدوارم توجه بیشتری آقای رئیس کل دارائی در این قسمت بکنند و فعلاً پیشنهاد خودم

را مسکوت میگذارم نه برای اینکه از بیانات آقای وزیر کشاورزی قانع شده باشم بلکه کاملاً به بیانات خودم اعتقاد دارم

رئیس - پیشنهاد آقای دشتی

تبصره ذیل را بعنوان تبصره ۲ ماده اول پیشنهاد میکنم تبصره ۲ - وزارت دارائی مکلف است تا آخر سال ۱۳۲۳ بتدریج کارهای بازرگانی را رها کرده و اینگونه کارها را مخصوصاً کارخانجات دولتی را بشکل شرکتهای سهامی بدست بازرگانان و صنعتگران بسپارد . و وظیفه دولت منحصر به هدایت و ارشاد مؤسسات ملی و جلوگیری از اجحاف نسبت بمصرف کنندگان قرار گیرد

رئیس - آقای دشتی

دشتی - این یک فکر خیلی مهم و اساسی است که اساس اقتصاد وزندگانی مملکت باید بر آن باشد و بنده تعجب میکنم که تا بحال چرا یک چنین عمل مهمی مورد توجه دولت واقع نشده است و مورد توجه دولت واقع نشدن را بنده تعجب نمیکنم زیرا که دولت هنوز بکارهای اساسی خودش نتوانسته است برسد و وظایف خودش را اجرا کند تا چه رسد باینکه باین قضیه توجهی بکند . ولی چرا میسیون امریکائی تا کنون باین فکری نرفته اند است در آن طرف کوههای البرز آنجا که ممالک خیلی راقی تر و منظم تر هستند در آنجا این مسئله قابل بحث است . یعنی تحقیق شده است که دولت یک بازرگان خوبی نیست دولت صنعتگر خوبی نیست دولت زارع خوبی نیست دولت اگر بخواهد خوب کار کند باید قوه انتظام و امنیت و بالاخره اداره کردن امور عامه را در دست بگیرد بنابراین تصور میکنم که دولت اگر بتواند کارهای خودش را بطور انم و اکمل انجام بدهد کارهای زراعتی و تجارت رانمی تواند اداره کند . از وایل سال ۱۳۰۹ و ۱۳۱۰ این فکر غلط در مملکت پیدا شد که دولت کم کم مداخله کرد در کارهای تجارتي و صنعتی . البته این تا یک درجه مختصری صحیح است عیبی ندارد که دولت اقتدار داشته باشد مؤسساتی درست بکنند اما بعداً اینها را بسپارد بدست مردم نه اینکه

همیشه بطور قطعی بخواهد کارهای زراعتی یا تجارتي یا صنعتی را خودش اداره کند . بطور حتم نتیجه این رویه خیلی نا مطلوب و ناپسند خواهد بود . عجیب تر از همه این است که ما برای العین مضرات این کار را می بینیم معذک ولس نمیکنیم . مثلاً کارخانه داریم کارخانه دولتی داریم بجای اینکه منفعت بدهد ضرر میدهد . در صورتیکه اگر ما این کارخانه را بدست صنعتگران بدهیم هم محصول کارخانه زیادتر خواهد بود و هم منفعت آن بیشتر خواهد شد دلیل احقانه ای که برای اینکار ایراد میکنند این است که ما میخواستیم که بمصرف کننده بقیمت نازل برسد در صورتیکه بعقیده بنده دولت یکی از عوامل بلند شدن سطح زندگی است (صحیح است) . یادم می آید در شرکت مرکزی که سابقاً داشتیم این ها آهن ها را خریدند برای این که نگذارند قیمت بالا برود ولی خود آن شرکت مرکزی تابع بازار شدند و تا قیمت در بازار بالا میرفت آنها هم قیمت آهن را بالا میدردند . بطوری که قیمت آهن از آن روزا اولش سه برابر و ۴ برابر شد یعنی دولت برخلاف منظور و هدف اولیه خود رفتار کرد . اگر مقصود دولت این است که پول پیدا کند یعنی عایدات بردارد که این یک فکر غلطی است که از راه دست انداختن به کسب مردم پول پیدا کند این البته یک فکر غلطی است . عایدات دولت فقط باید از راه مالیات باشد غیر از راه مالیات غلط است زیرا اگر دولت بخواهد از این راه عایدات بدست بیاورد ، نان را ، قصابی را ، سیگاری را بخود اختصاص دهد همه چیز را ارزان خریده و گران بفروشد این دیگر دولت نیست این بلاست . دولت باید وسائل فراهم کند که قصاب خوب گوشت بفروشد و نانوا خوب نان بفروشد و کارخانه ابریشم بافی ابریشم و پارچه ابریشمی را خوب درست بکند و الا اینجا که خود دولت بگوید من ابریشم کار میشوم و من پارچه باف میشوم و یا تاجر میشوم این یک کار غلطی است و معنی ندارد و در هیچ جای دنیا معمول نیست مگر مالکی که رفته اند روی اصل سوسیالیستی ولی در این صورت دستگاه دولتی باید یک دستگاه صحیح

و دقیقی باشد حالاً متوجه شویم باین موضوع که این دستگاه دولتی شما قابل این هست که این کار را اجراء بکند؟ من تصور میکنم که هر فرد عاقلی که بقدر سرسوزنی از اوضاع مردم و مملکت اطلاع داشته باشد میدانند که دستگاه دولتی ما برای اداره کردن امور اساسی و اولیه خود که عبارت از انجام امور انتظامی باشد خیلی قوی نیست و خیلی ضعیف است دولت خیلی با زحمت اداره امور اصلاح خود را انجام میدهد بطوری که تمام مردم شکایت دارند که دولت وظایف خودش را نمیتواند خوب انجام بدهد. پس اگر دولت نتواند وظایف انتظامی را که وظیفه اصلی او است انجام بدهد چطور میتواند وظایف قانونی و مشکل تر از قبیل امور تجاری و تولید ثروت را انجام بدهد؟ در صورتی که برای کار اولی خلق شده اند و از هر حیث وسائل آن فراهم است و علت غائی وجود حکومت این است که کارهای انتظامی را بکار بندد و طوری وسائل فراهم کنند که مردم بتوانند مشغول تولید ثروت و کسب و کار خود شوند اگر از انجام این کارها عاجز باشد آنوقت چطور میشود کارهایی را که برای او غیر عادی است و برای آن مجهز نشده است انجام بدهد البته نتیجه آن این کثافت کاری است که ملاحظه میکنید. چندی قبل راجع بهمین موضوع در مجلس عریضی کردم بهمین کارخانجات دولتی در زمان رضاشاه چندین برابر عایدی میداد بدین معنی که هم محصول زیادتر بود و هم عایدش زیادتر. حالا هم محصول کمتر شده است و هم ضرر میدهد. یک همچو کاری چه لزومی دارد؟ فقط میتوانید يك جواب بدهید که ما برای اینکه نگذاریم گرانتر بشود اینکار را میکنیم و اگر بدهیم بدست تجار جنس گرانتر بدست مصرف کننده میرسد این را ما در دست میگیریم که محصول کارخانجات را بقیمت مناسب بمصرف کنندگان بدهیم. بنظر بنده این يك عذری است یا يك دروغ غیر ارادی است. زیرا خیال میکنند که اینطور است ولی اینطور نیست و دلیل آن این است که تمام محصولات که کارخانجات دولتی دارد و دولت میفروشد تا وقتی که دولت میفروشد ارزان است ولی در دست دوم

یعنی وقتی باید بمصرف کننده برسد گران میشود خود دولت هم به بازار نگاه کرده قیمت را بالا میبرد مثلاً پارچه پیراهنی که ۵ ماه پیش خریده بودم ذریعی ۶ تومان در ۳ ماه پیشتر خریدم ذریعی ۱۴ تومان. علاوه بر این کالاها را بشکل های مختلف و قاچق میفروشدند بدیگران و پس از چند دست بهمان قیمتی که قیمت بازار آزاد یعنی مملکت اتلای گرانتر بفروش میرسد. نمونه اش همین قندی است که در بازار آزاد فروش میرود در تمام محصولات که در دست دولت است این قضیه محسوس است و آنچهائی که محصول در دست دولت است بدون شك این کار میشود و در نتیجه بهمان قیمتی که ملاحظه میفرمائید و بهمان گرانی بدست مردم میرسد. يك قسمت دیگر مثل دواجات است که آن روز هم عرض کردم وزارت بهداشتی دواهایی دارد قیمتش هم مناسب است ولی آنها را اصلاً نمیفروشد و حتی ممکن است فاسد هم بشود در این صورت برای نهادن چه سنگ و چه زر. من يك چیز دیگر عرض کنم فرض کنیم که تاجر يك قدری هم گران بفروشد این بهتر از این است که در دست دولت باشد و بکلی کارخانه از بین برود برای اینکه اینها صنایع ملی است و باید بهر قیمتی شده این صنایع را حفظ کنیم. ما يك نهضت صنعتی در مملکت ایجاد کردیم و وقتی این قابل دوام و بقاء خواهد بود که در دست مردم باشد و قوه ملت از آن حمایت کند زیرا دولت دیگر قادر بایجاد آن نیست اگر مثلاً کارخانه ابریشم بافی از بین برود دولت دیگر نمیتواند کارخانه حریر بافی دیگری ایجاد کند در صورتیکه اگر در دست مردم باشد چون رزقشان از آنجا است مجبورند آنرا خوب بکار بیندازند و مواظبت کنند و نگذارند از کار بیفتد و اگر خللی بدان وارد شد آنرا زود تعمیر کنند و دائماً این کار را توسعه بدهند. دولت اگر دلش بحال مؤسسات خودش میسوزد و میل دارد که تجارت مملکت خراب نشود باید آنرا بدست تجار و صنعتگران داخلی سپرده ولی يك سر پرستی کامل از آن بکند نظارت صحیح کنند و باید این کارخانجات را بشکل

شرکت های سهامی بدهد با شرایط مفید و مراقبت کامل که از بین نرود بدست مردم بدهد مثلاً کمک هائی بآنان بکند. از قبیل اینکه اگر مواد خارجی لازم دارند بهشان بدهد عایق و مانعی در پیشرفت کارشان هست رفع کند کار دولت این است نه اینکه خودش برود ابریشم بیافد باید ابریشم باف را کمک بکند. دولت باید کارخانه چیت سازی مردم را کمک بکند که چیت بسازند و بدست مردم برسد نه اینکه خود دستگاه چیت سازی راه بیندازد فقط و بعلاوه دولت باید مراقبت بکند که سطح زندگی بالا نرود، باید مردم را مراقبت کند که اجحاف نکند مثلاً حد عادلانه ای از برای منفعت آنها در نظر بگیرد و نگذارد که بیشتر بفروشند. پس بنا بر این بنده استدعائی که از آقای وزیر دارائی دارم و یقین دارم که مسموع نخواهد شد این است که باینموضوع توجهی بکنند. ولی بنده در پیشنهاد خودم مصر هستم زیرا این فکر را اساس نهضت اقتصادی این مملکت میدانم و خیال میکنم که هر کس و هر مؤسسه ای که برخلاف این رفتار کند و سعی کند که دولت را وارد مؤسسات تجاری و اقتصادی بکند خبط کرده است و بغلط رفته است. چون هر قدر که تجارت و صنعت آزاد باشد بهتر است پس همانطور که عرض کردم بنده راجع باین پیشنهاد مصر هستم برای این که خیال میکنم این موجب پیشرفت صنعت ملی ما خواهد بود و تصور نمیکنم که این پیشنهاد اسباب زحمت بشود چون تا آخر سال ۱۳۲۳ نه ۲۲ یعنی ۱۶ ماه وقت معین شده است در این مدت ممکن است بتدریج سعی کند که کارخانجات را ملی بکند و يك هیئت تجاری تشکیل بدهد و انحصارها را بردارد و دولت خودش بهیچوجه عمل نکند برای اینکه در دولتهائی که دستگاههایشان خوب کار میکنند مثل فرانسه و انگلیس و آلمان ثابت شده است که نمیتوانند صنعتگر یا تاجر خوبی باشند (صحیح است).

عضی از نمایندگان - رأی بگیرد.

یکی از نمایندگان - صبر کنید جواب بدهند.

معدل - این جواب ندارد رأی بگیرد. آقای طوسی

يك دفعه دیگر بخوانید و رأی بگیرید. (دو مرتبه بشرح پیش خوانده شد).

وزیر دارائی - البته این اظهاراتی را که آقای دشتی نمایندند محترم اظهار داشتند و بنده خودم هم قبلاً عرض کرده بودم که البته فکر دولت هم همین است که موقعی که مقتضی باشد خود دولت اداره این کارخانجات بازرگانی و غیره را بکند ولی همینطور که قبلاً هم عرض کرده ام این قسمت قابل توجه است که در تمام دنیا همانطور که فرمودند همه دولتها این کارها را از دست خودشان خارج میکنند این درست است ولی امروز طوری است که آنها در اختیار دولت است بنا بر این اگر آن روز عقیده دارند که نایبستی آنها در دست دولت باشد ولی امروز همه دول شاید هم عقیده باشند که همه این کارها باید در دست دولت باشد. (دشتی) دولت باید تشکیلات صحیح بدهد (البته تشکیلات ما ناقص است ولی با این وضعیت نمیشود که این کارخانجات را بکار برد و ول کرد و بگوید این تشکیلات منتهی است. بنده خودم راجع بکارخانجات و بازرگانی همین فکر را در نظر دارم و روی این اصل هم عمل میکنم نسبت بکارخانجات يك اداره نظارت ایجاد شده است که يك مطالعات دقیقی میکنند که ببینیم آنها را اداره کنند بهتر است یا بفروشند یا بچه وضعی مناسب است که نگاهداری شود و همینطور راجع بسایر قسمت ها. ولی این قسمت پیشنهاد آقای دشتی که اظهار فرمودند که تا آخر سال ۱۳۲۳ دولت مکلف است تمام قسمتها را بکار کند یعنی تمام قسمت های کارخانجات و بازرگانی این را ما الآن نمیتوانیم برای اینکه اجناسی که باید بخریم بغیر از دولت به شخص دیگری نمیتوانند بدهند بنا باین امر اینها يك کارهائی است که ما نمیتوانیم از سر فنظر بکنیم این است که من خواهش میکنم از آقای دشتی که عجزاً این پیشنهاد خودشان را همانطور که اظهار شد و نظریاتشان را فرمودند ما هم از نظریات ایشان استحضار پیدا کردیم حالا آن پیشنهاد را مسکوت بگذارند تا ما عملاً روی این فکر اقدام کنیم و نتیجه اش را بعرض مجلس برسانیم.

وزیر بهداری - بنده خواستم عرض کنم که این اصول نظریه آقای دشتی صحیح است. چون این گفته شد در مجلس شورای ملی اگر رأی داده شود برای دولت اجرایش مشکل است چون یک مواد خاصی را تصریح کرده اند در حقیقت یک قانونی است این تبصره نیست. برای اینکه درست ملاحظه بفرمائید نوشته شده که تا آخر سال ۱۳۲۳ این کار باید بشود و هیچکدام از این قسمتها را نمیشود از سر نظر کرد و باید اجرا شود چون تمام حکم است اگر یک چیز کلی بود باید قابل توجه بشود ولی چون اصل است باید اجراء بشود و قابل قبول است ولی مواردش طوری است که قابل قبول نیست. پس همین نظری را که آقای وزیر دارائی فرمودند شما هم قبول کنید بفرمائید و در نظر داشته باشند که این تبصره الا تصویب نشود برای اینکه تکالیفی در آن جا گنجانده شده که انجام آن مشکل است. این است که تمنا میکنم که آقا هم مسترد بفرمایند و قبول بفرمایند.

رئیس - آقای دکتر طاهری.

دکتر طاهری - بنده معتقدم که این موضوع اقتصادی مکرر مذاکره شده و همانطور که آقای دشتی پیشنهاد کردند خیلی قابل دقت و توجه است. از یکطرف سالها است که دولت بعنوان حمایت در مصنوعات و کارهای بازرگانی جاوی قوتی از کارها را گرفته و این را مورد استفاده قرار داده بعنوان درآمد. خوب حالا این در قسمت اقتصادی یک عنوانی دارد که بعضی چیزها را دولت اداره بکند بهتر است تا مردم اداره بکنند. در هر حال ما نتیجه ای که از سر گرفتیم این چند ساله خیلی پسندیده و مورد رضایت نبوده است از یکطرف موقع جنگ است و حالا آن آزادی که در تمام جاهای دنیا بوده است حالا نیست و همه جا کنترل برقرار است و جواز برای صدور لازم است. همین هندوستان که همسایه ما است هیچوقت این مقررات را نداشته ولی الان هیچ جنسی را بدون جواز ممکن نیست بگذارد صادر شود پس تجارت کاملاً آمده است تحت نظر دولت. بنابراین

بایستی برای این موضوع یک فکر بهبودی بشود. بنده میخواهم از آقای دشتی تقاضا کنم که این تبصره را باین طور پیشنهاد بکنند که دولت را مکلف بکنند که تا آخر سال یعنی تا اول فروردین یک نقشه اقتصادی برای کارهای بازرگانی و اقتصادی بمجلس پیشنهاد بکنند یعنی دولت را مکلف بکنند که در بودجه آینده که تا دو ماه دیگر میدهد تکلیفش را معین کند بنده خیال میکنم آقای دشتی هم موافقت بفرمایند که اینطور عمل بشود که دولت مکلف باشد تا فروردین نظر خودش را و نقشه خودش را راجع بقسمتهای تجارتي و اقتصادی بمجلس تقدیم کند تا مورد بحث واقع بشود.

دشتی - پس بنویسید که دولت مکلف است برای کارهای اقتصادی و بازرگانی یک پروژه ای تا ۶ ماه اول سال ۱۳۲۳ به مجلس بدهد. (بعضی از نمایندگان - رأی بگیری) **دکتر طاهری** - یک مرتبه دیگر قرائت بشود.

تبصره ۲ - دولت مکلف است در شش ماه اول سال ۱۳۲۳ نقشه اصلاح اقتصادی را راجع به آزادی تجارت و صنعت تهیه و تقدیم مجلس شورای ملی بنماید.

وزیر دارائی - بنده موافقم (مخبر - بنده هم موافقم)

دکتر طاهری - پیشنهاد دیگری هم هست؟ (طوسی - خیر) پس رأی بگیری باصل ماده.

رئیس - موافقین با ماده اول لایحه دولت اصلاحی که شد بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده دوم

ماده دوم - مواد قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۱ و سایر مقررات مربوطه تا موقعیکه قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۳ بتصویب نرسیده است بقوت خود باقی خواهد بود. (بعضی از نمایندگان - مخالفی نیست).

رئیس - آقای انوار
انوار - من خیلی متأثر هستم که این عرض را میکنم در صورتیکه وزراء هستند. مدارس و دبیرستانهای ما شاگردانش دارند میروند بمدارس ملی و آقای ملک مدنی میدانند آقا زاده شان و بنده زاده هم بمن فشار آورده است که ما را روانه کنید از دبیرستان دولتی به دبیرستان ملی. وقتی که سؤال میکنم که علت چیست؟ آنها جواب میدهند

که چون در دبیرستانهای دولتی بمعلمین حقوق کم میدهند و در مدارس ملی زیادتر میدهند این است بهترین آموزگاران و دبیران در مدارس ملی هستند و آنجاها بهتر است و سه ماه است که وزیر فرهنگ هم نداریم و نمیدانم که کسی متصدی فرهنگ است. آقای دکتر میلیسپو که لایحه مالیات بر درآمد را می نویسد میگوید منظورم توسعه معارف عمومی است و زیاد کردن مدارس است. حالا وزیر هم که نداریم و بچه ها را ول میکنیم میروند در مدارس ملی اینکه نمیشود آخر یک کاری بکنید یک فکری بکنید مدارس ملی را که نمیشود جزء خودتان بکنید. مثلاً در مدارس دولتی شاگرد کلاس چهارم را میگذارند برای تدریس بکلاس سوم برای اینکه حقوق کمتر میگیرد ولی برعکس در مدارس ملی اساتیدی که مقامات پیدا کردند و مقام درس دادن پیدا کرده اند در آنجا تدریس میکنند. این را خواستم بعرض آقای رئیس الوزراء برسانم و چون وزراء هم هستند یک فکری بکنند این یک موضوع. موضوع دیگری که خواستم بعرض برسانم این است که آقای وزیر دارائی شما در واقع در مسئولیت ما هستید باز دو مرتبه در گزارش آقای دکتر میلیسپو یک خلاف واقعی را بکمیسسیون دارائی نسبت داده است همان چیزی را که من بشما نشان دادم. کی ما قائل بودیم که دزد محکوم را مجازات نکنند کی چنین چیزی بود؟

مخبر (آقای صفوی) - اگر آقای طباطبائی به قسمت آخر ماده اول توجه بفرمائید صریحاً نوشته شده است:

برای پرداخت بودجه های کشور پرداخت و از تاریخ اول آبان ماه ۱۳۲۲ بر طبق بودجه های تفصیلی که تا پانزده آبان ماه باید به کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی تقدیم شود پیرا زد و پس از تصویب بودجه های جزء در کمیسیون بودجه بر طبق مصوبات کمیسیون پرداخت نماید.

تا وقتی که موفق نشده ایم که بودجه های تفصیلی را بتصویب مجلس برسانیم آن بودجه هم در مجلس ۱۴ تصویب خواهد رسید و تا وقتی که تصویب نشده است طبق این بودجه پرداخت خواهد شد.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - آقایانیکه موافقت دارند با اصل این لایحه ورقه سفید میدهند.

نراقی - این لایحه بیمه کارگران شور اولش از مجلس گذشته است فقط اظهار نظر آقای دکتر میلیسپو را خواسته بودند که ایشان هم اظهار نظر خودشان را کرده اند و خیلی خوب است که این لایحه مهم بگذرد و یک یادگار مهم از مجلس دوره سیزدهم باقی بماند (صحیح است).

رئیس - آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - بنده خواستم عرض کنم که ۶ روز دیگر بیشتر باخر مجلس باقی نمانده است و ما این ۶ روز را که وقت داریم بایستی لوایح لازمه را بگذرانیم. یکروز آن که جمعه است و سه شنبه دیگر هم آخرین روز این دوره است بنده از مقام ریاست تقاضا میکنم که دستور بفرمایند که هر روز جلسه کنیم تا این کارها بگذرد.

(اخذ و شماره آراء بعمل آمده ۶۰ ورقه رأی

و سه ورقه سفید بدون اسم شماره شد)

تصویب شد. ماده سوم.

رئیس - موافقین با ماده دوم بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده سوم.

ماده سوم - وزارت دارائی مجاز است طبق پیشنهاد وزارتخانه ها و ادارات در صورت لزوم صرفه جوئی بعضی از مواد هزینه های مستمر را برای کمبود سایر مواد همان قسمت مصرف نماید.

رئیس - موافقین با ماده سوم بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. مذاکره در کلیات ثانی است. آقای طباطبائی

طباطبائی - عرض کنم بنده مطلب زیادی ندارم خواستم

قانون

قانون نسخ مواد ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴ و ۲۷ قانون اصلاح قسمتی از قانون تشکیلات عدلیه و استخدام

(قضاة و رسیدگی به تخلفات قضاة در دادگاه عالی انتظامی)

ماده واحده - مواد ۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴ و ۲۷ قانون اصلاح قسمتی از قانون تشکیلات عدلیه و استخدام قضاة مصوب ۶ دیماه ۱۳۱۵ راجع به تشکیل وظایف شورای عالی قضائی تحت ریاست وزیر عدلیه نسخ میشود و کلیه تخلفات قضاة در دادگاه انتظامی رسیدگی خواهد شد.

تبصره ۵ - کسانی که تا کنون با استناد مواد نامبرده در شورای عالی قضائی محکوم شده اند میتوانند از تاریخ اجرای این قانون تا یکماه در دادگاه عالی انتظامی درخواست تجدید نظر نمایند.

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه بیست و چهارم آبانماه یکهزار و سیصد و بیست و دو بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

بودجه کل سال ۱۳۲۲ کشور

ماده واحده - مجلس شورای ملی بودجه سال ۱۳۲۲ وزارتخانهها و ادارات دولتی را جهت هزینه ها و دریافتیهای عادی و همچنین بودجه اقتصادی کشور را اعم از هزینه اداری و خرید اجناس و درآمد اعم از فروش و سود طبق فهرستهای پیوست بشرح زیر:

الف - دریافتی های عادی	۱,۸۹۰,۷۹۵,۰۹۶ ریال
هزینه های عادی	» ۳,۰۹۷,۷۱۸,۵۳۷
ب - دریافتی اقتصادی بابت فروش اجناس و سود	» ۵,۷۹۵,۹۲۷,۹۸۷
هزینه های اقتصادی اعم از اعتبار خرید اجناس و هزینه اداری	» ۵,۸۹۶,۶۸۰,۶۶۵
ج - موجودی کالا در اول سال ۱۳۲۲	» ۱,۵۵۳,۷۰۱,۰۰۰

تصویب و به وزارت دارائی اجازه میدهد وجه لازم برای بهره برداری بنگاههای بازرگانی و کارخانجات دولتی مطابق احتیاجات آنها که مورد موافقت وزارت دارائی قرار گرفته است تأدیه نماید و همچنین اجازه میدهد هزینه کارگزینی و سایر اعتبارات وزارتخانهها و ادارات را تا آخر مهرماه ۱۳۲۲ بر طبق قوانین مصوب ۱۳۲۲ برای پرداخت بودجه های کشور پرداخت و از تاریخ اول آبانماه ۱۳۲۲ بر طبق بودجه های تفصیلی که تا ۲۷ آبانماه باید بکمیسسیون بودجه مجلس شورای ملی تقدیم شود پردازد و پس از تصویب بودجه های جزء در کمیسیون بودجه بر طبق مصوبات کمیسیون پرداخت نماید.

تبصره ۱ - نسبت به بودجه اقتصادی رعایت مقررات الزامی نبوده و بطور بازرگانی عمل خواهد شد.

تبصره ۲ - دولت مکلف است در شش ماه اول سال ۱۳۲۳ نقشه اصلاح اقتصادی را راجع به آزادی تجارت

و صنعت تقدیم مجلس شورای ملی بنماید.

رئیس - عده حاضر در موقع اعلام رأی ۶۹ نفر لایحه با کثرت ۶۰ رأی تصویب شد.

(۵ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه)

رئیس - بنده هم با آقای ملک مدنی هم عقیده هستم و مایل هستم که این لویجی که داریم انشاء الله همتی بکنند آقایان که همه تمام بشود. از این جهت بنده هم عقیده دارم که جلسات خودمان را ادامه بدهیم که از این لویج چیزی باقی نماند (صحیح است). اگر تصویب میفرمائید جلسه

را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آتییه ...
وزیر دارائی - دو فقره لایحه است که خواستم تقدیم کنم یکی ...

بعضی از نمایندگان - آقای وزیر دارائی جلسه تمام شده است باشد برای اول جلسه آتییه (صحیح است).

رئیس - جلسه آتییه فردا سه ساعت قبل از ظهر دستور هم لویج موجوده.

(مجلس یکساعت و نیم بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

اسامی رای دهندگان - آقایان: فریدونی - آزادی - نائینی - جلائی - مسعودی خرا - انی - مؤید ثابتی - صفاری - محمد ابراهیم فرخ - طالش - حریری - خسرو شاهی - معینی - اصفهانیان - افخمی - معتمدی - شیرازی - صفوی - سمیعی - مخبر فرهمند - دادور - ناصری فرشی - ذوالقدر - معتمد سنگک - یهین اسفندیاری - ملایری - فتوحی - ریگی - موقر - رستم گبو - طباطبائی - مرآت اسفندیاری - مجدضیائی - دشنی - جلیلی - فروهر - ملک مدنی - ساکینیان - لاریجانی - گنجی - مستشار - عزیزی - مهذب - اراقی - پارسا - اردبیلی - بوداغیان - ملک زاده آملی - شهدوست - انوار - دکتر قزل ایاغ - دکتر تاج بخش - دکتر انهم - دکتر طاهری - دکتر غنی - دکتر نفیسی - دکتر ضیاء - دکتر لغمان نهورای

ورقه سفید بی اسم - ۳

ماده دوم - مواد قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۱ و سایر مقررات مربوطه تا موقعی که قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۲ بتصویب نرسیده است بقوت خود باقی خواهد بود.

ماده سوم - وزارت دارائی مجاز است طبق پیشنهاد وزارتخانه ها و ادارات در صورت لزوم صرفه جوئی بعضی از مواد هزینه های مستمر را برای کمبود سایر مواد همان قسمت مصرف نماید.

این قانون که مشتمل بر سه ماده و صورت پیوست است در جلسه بیست و چهارم آبانماه یکهزار و سیصد و بیست و دو بتصویب مجلس شورای ملی رسید. رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

صورت پیوست قانون بودجه کل کشور در سال ۱۳۲۲

ص ۳

شماره ترتیبی	شرح	مبلغ بر ریال سال ۱۳۲۲	ملاحظات
<u>مالیات مستقیم</u>			
۱	مالیات بردرآمد و حق تمبر	۲۹۰۰۰۰۰۰	
۲	مالیات برارث و نقل و انتقالات بلاعوض	۲۰۰۰۰۰۰۰	
۳	بقایای مالیات املاک مزروعی و باز خرید منال خالصجات	۱۰۰۰۰۰۰	
<u>مالیات غیر مستقیم</u>			
۴	مالیات صدی سه	۱۵۰۰۰۰۰۰۰	
۵	مالیات نفت و بنزین	۱۳۰۰۰۰۰۰۰	
۶	مالیات مصرف برق	۱۷۵۰۰۰۰۰۰	
۷	مالیات رسومات و متفرقه و سود شرکتهای نوشابه سازی	۶۳۵۰۰۰۰۰۰	
۸	مالیات ذبایح و متفرقه	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	
۹	درآمد جنگلها و متفرقه	۱۵۰۰۰۰۰۰۰	
۱۰	حق الثبت وسایل بارکشی غیر موتوری و مالیات دو چرخه و سه چرخه	۳۰۰۰۰۰۰۰۰	
۱۱	درآمد متفرقه غیر مستقیم بانضمام حراج و مزایده و عشراضانه وصولی	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	
۱۲	درآمد شهرداریها	۲۰۰۰۰۰۰۰۰	
<u>گمرک - انحصار قند و چای و درآمد بندری</u>			
۱۳	حقوق گمرکی و درآمد شانسلری و متفرقه	۲۳۴۰۰۰۰۰۰۰	
۱۴	درآمد انحصار قند و شکر و چای	۱۱۹۲۰۰۰۰۰۰۰	
۱۵	مالیات راه	۵۳۰۰۰۰۰۰۰۰	
۱۶	عوارض بندری	۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰	
۱۷	صدی ۴ پوست بزه فرستاده بکشورهای خارجه	۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰	
<u>معادن روی زمین</u>			
۱۸	عشور کانههای روی زمینی و نمک و ذغال سنگ و شیلات داخلی	۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰	
۱۹	درآمد معادن که بوسیله وزارت دارائی وصول میشود	۶۶۴۳۴۰۰۰۰۰	

شماره ترتیب	شرح	مبلغ بریال سال ۱۳۲۲	ملاحظات
	سود سهام دولت		
۲۰	سود سهام بانکها	۱۲۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۲۱	سود سهام نفت جنوب	۴ ۴۰۹ ۸۵۶	
	مطالبات دولت		
۲۲	مطالبات دولت از اشخاص	۱ ۰۰۰ ۰۰۰	
	سایر درآمدها		
۲۳	درآمد متفرقه و غیر مترقبه طبق آئین نامه های مربوطه	۲ ۰۰۰ ۰۰۰	
۲۴	درآمد کمیسیون ارز	—	
	امتیازات		
۲۵	حق امتیاز دولت در شیلات	۲ ۹۳۷ ۹۴۴	
۲۶	حق امتیاز تلفن و درآمد سایر امتیازات و بقایای آن	۸۰۰ ۰۰۰	
۲۷	حقوق نمایندگی دولت در نفت جنوب	۳۵۸ ۴۰۰	
۲۸	حق امتیاز وصولی از نفت جنوب	۴۳۹ ۲۱۰ ۴۹۳	
	مجلس شورای ملی		
۲۹	مجلس شورای ملی و چاپخانه و باغ بهارستان	۶ ۰۰۰ ۰۰۰	
	وزارت دادگستری		
۳۰	درآمد دادگاهها	۶ ۰۰۰ ۰۰۰	
۳۱	درآمد دادگاههای بخش و نمایندگی داد سراها	۴۰ ۰۰۰	
۳۲	درآمد صدی بیست و پنج ثبت اسناد و املاک	۷۲۰۰ ۰۰۰	
۳۳	درآمد ثبت اسناد و املاک و حق نسبی از حق اجرا	۲۸ ۸۰۰ ۰۰۰	
۳۴	درآمد حق سهم صاحبان دفاتر رسمی	۲ ۴۰۰ ۰۰۰	
۳۵	درآمد فروش برگها و دفاتر	۱ ۶۰۰ ۰۰۰	
	وزارت کشور		
۳۶	درآمد شهربانی و گذرنامه و درآمد گذرنامه شهرستانها	۱ ۷۰۰ ۰۰۰	
۳۷	درآمد ثبت احوال	۱ ۳۰۰ ۰۰۰	

شماره ترتیب	شرح	مبلغ بریال سال ۱۳۲۲	ملاحظات
	وزارت بهداری		
۳۸	درآمد وزارت بهداری و بنگاه پاستور	۳۲۰ ۰۰۰	
۳۹	درآمد معاینه بهداری و ناوها و قرنطینه	۱۰ ۰۰۰	
	وزارت امور خارجه		
۴۰	درآمد شانسری گذرنامه و شناسنامه ها	۹۰۰ ۰۰۰	
	وزارت پست و تلگراف		
۴۱	درآمد پست بلاوه مرسولات دولتی	۱۷ ۰۰۰ ۰۰۰	
۴۲	درآمد تلگراف بلاوه مخابرات دولتی	۵۹ ۵۰۰ ۰۰۰	
۴۳	درآمد حق النظاره از شرکت تلفن و متفرقه	۱۰۰ ۰۰۰	
	وزارت فرهنگ		
۴۴	درآمد شهریه آموزشگاههای غیر ابتدائی	۱ ۰۰۰ ۰۰۰	
۴۵	درآمد تمبر پروانه و گواهینامه و غیره	۶۰۰ ۰۰۰	
۴۶	درآمد متفرقه	۱۵۰ ۰۰۰	
۴۷	درآمد فروش کتب و سالنامه	۴۵ ۰۰۰	
۴۸	درآمد اوقاف	۱ ۰۰۰ ۰۰۰	
۴۹	درآمد اداره امور بیمارستانها	۲۵۰ ۰۰۰	
۵۰	درآمد اداره انتشارات و تبلیغات	۷۰ ۰۰۰	
	وزارت بازرگانی و پیشه و هنر		
۵۱	وزارت بازرگانی و پیشه و هنر	۵۰ ۰۰۰	
۵۲	درآمد صدی یک واردات و صادرات و درآمد تمبر درخواست پروانه بازرگانی و متفرقه	۳۳۰۰ ۰۰۰	
۵۳	درآمد فروش وزنه	۲ ۰۰۰ ۰۰۰	
	وزارت کشاورزی		
۵۴	درآمد وزارت کشاورزی از بابت فروش ادوات کشاورزی	۵۰۰ ۰۰۰	
۵۵	درآمد مزارع امتحانیه	۵۰۰ ۰۰۰	

شماره ترتیب	شرح	مبلغ	ملاحظات
۵۶	انتقالی بحساب سال ۱۳۲۲	۵۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
	جمع کل درآمدها	۱ ۸۹۰ ۷۹۵ ۰۹۶	
۱	وزارت دربار	۷ ۷۹۲ ۴۶۰	
۲	مجلس شورای ملی و چاپخانه و باغ بهارستان	۲۱ ۰۰۰ ۰۰۰	
۳	ریاست وزیران	۲۳ ۰۰۰ ۰۰۰	
۴	حقوق یکنفر وزیر مشاور بابت شش ماهه آخر سال	۷۰ ۰۰۰	
۵	اداره انتشارات و تبلیغات	۳ ۰۰۰ ۰۰۰	قبصره از تاریخ اول آبان ماه ۱۳۲۲ اداره انتشارات و تبلیغات بدو قسمت زیر تقسیم میگردد
	وزارت جنگ		
۶	وزارت جنگ و تفاوت خرید جنس ارتش	۱ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	قسمت رادیو و تبلیغات ضمیمه وزارت کشور و قسمت آژانس یارس ضمیمه وزارت امور خارجه خواهد بود
	وزارت کشور		
۷	وزارت کشور	۲۵ ۳۵۹ ۰۰۰	از مبلغ سه ملین و پانصد هزار ریال بودجه اداره تبلیغات دوست و سی و سه هزار و پانصد و سی و پنج ریال برای بودجه هفت ماهه آن اداره از اول فروردین تا آخر مهر ماه ۱۳۲۲ و مبلغ یکصد و شانزده هزار و شصت و شصت و پنج ریال برای بودجه قسمت آژانس یارس و قسمت رادیو و تبلیغات از اول آبان تا آخر اسفند ۱۳۲۲ تصویب میشود
۸	اداره ژاندارمری و سازمان کلانتری مرز	۲۹۸ ۲۴۶ ۱۰۰	دولت مکلف است بودجه های جزء دو قسمت نام برده را تهیه و تا ۱۵ آبان بکمسیون بودجه برای تصویب تقدیم دارد
۹	اداره کل شهربانی	۱۸۷ ۰۰۰ ۰۰۰	
۱۰	اداره آمار و ثبت احوال	۲۶ ۵۸۰ ۰۰۰	
۱۱	مجلس سربازگیری	۱ ۴۰۰ ۰۰۰	
۱۲	انتخابات	۵ ۰۰۰ ۰۰۰	
	وزارت بهداری		
۱۳	وزارت بهداری	۷۹ ۶۲۰ ۰۰۰	
۱۴	بنگاه پاستور	۱ ۴۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۱۵	فوق العاده مأمورین بهداری در سیستان	—	
	وزارت دادگستری		
۱۶	وزارت دادگستری	۵۵ ۷۹۷ ۰۰۰	
۱۷	اداره ثبت اسناد و املاک	۳۹ ۷۷۰ ۰۰۰	
۱۸	مأمورین دادگاههای بخش و نمایندگان دادسراها	۴۰ ۰۰۰	
۱۹	حق السهم صاحبان دفاتر رسمی	۲ ۴۰۰ ۰۰۰	

شماره ترتیب	شرح	مبلغ	ملاحظات
	وزارت امور خارجه		
۲۰	وزارت امور خارجه	۴۵ ۰۰۰ ۰۰۰	
	وزارت پست و تلگراف		
۲۱	وزارت پست و تلگراف	۱۳۳ ۰۰۰ ۰۰۰	
	وزارت فرهنگ		
۲۲	وزارت فرهنگ	۱۹۲ ۶۳۸ ۰۰۰	
۲۳	دانشجویان اعزامی بخارجه	۲ ۵۰۰ ۰۰۰	
۲۴	اوقاف در حدود درآمد	۱ ۰۰۰ ۰۰۰	
۲۵	دانشگاه و اداره امور بیمارستانها	۵۵ ۷۱۲ ۰۰۰	مبلغ ۱۱ ۳۶۲ ۰۰۰ بودجه دانشکده های حقوق و علوم و ادبیات فنی حذف شده و در بودجه دانشکده منظور گردیده و مبلغ ۴۴۳۵۰۰۰۰ ریال بودجه دانشکده پزشکی و بیمارستانها و بقیه آن بودجه سایر دانشکده ها است
	وزارت کشاورزی		
۲۶	وزارت کشاورزی	۱۱۰ ۶۷۱ ۰۰۰	
۲۷	آبیاری	۲ ۰۰۰ ۰۰۰	
	وزارت خواربار		
۲۸	وزارت خواربار	۱۱۰ ۵۰۰ ۰۰۰	
	وزارت دارائی		
۲۹	وزارت دارائی	۲۰۸ ۴۳۵ ۶۶۰	
۳۰	اداره کل گمرک	۴۷۲۴۶۷۵۰	
۳۱	ضرابخانه	۸۲۷۰ ۰۰۰	
۳۲	کمسیون ارز	۸۵۸ ۴۷۵	
۳۳	اداره تثبیت قیمتها طبق قانون ۱۳ اردیبهشت	۵ ۰۰۰ ۰۰۰	
	وزارت بازرگانی و پیشه و هنر		
۳۴	وزارت بازرگانی و پیشه و هنر	۲۵ ۴۰۰ ۰۰۰	

شماره ترتیب	شرح	مبلغ	ملاحظات
	وزارت راه		
۳۵	وزارت راه	۳ ۴۰۰ ۰۰۰	
۳۶	{ ساختمان راه آهن اداره بنادر }	{ ۴۷۲۸۰۰۰۰ ۷۰۱۰۰۰۰ }	
۳۷	اداره راه شوسه	۸۶ ۰۰۰ ۰۰۰	
	سایر هزینه ها		
۳۸	شهریه و وظیفه و هزینه بقاع متبرکه و عوض بهره	۳ ۵۰۰ ۰۰۰	
۳۹	حقوق انتظار خدمت	۷ ۰۰۰ ۰۰۰	
۴۰	ساختمان و نگاهداری کشتارگاهها	۲۵ ۰۰۰ ۰۰۰	
۴۱	فرع و حق العمل بانکها و هزینه انتقال وجوه	۸۴ ۶۲۶ ۸۰۶	
۴۲	سهم شیر و خورشید سرخ مشهد و تبریز	۵۱۹ ۰۰۰	
۴۳	هزینه محاکمات دولتی و اعتراضات مثبتی و قضایی و غیره	۶۶۰ ۰۰۰	
۴۴	نگاهداری فرق و باغات سلطنتی و حقوق و هزینه کاخها و تعمیرات	۲ ۴۵۰ ۰۰۰	
۴۵	حقوق نمایندگان دولت در نفت جنوب	۴۶۲ ۴۴۱	
۴۶	حقوق و هزینه بازرسی بانک ملی ایران	۶۴ ۴۴۰	
۴۷	هزینه انتفاعی کشور و تعهدات	۲ ۰۰۰ ۰۰۰	
۴۸	ساختمان سیلواها و تعهدات	۶ ۸۵۰ ۰۰۰	
۴۹	سرمایه ساختن وزنه	۲ ۱۰۰ ۰۰۰	
۵۰	ماتبارات دولت و تعهدات	۱۴ ۰۰۰ ۰۰۰	
۵۱	دیون خارجی دولت و خرید سهام	۸ ۹۳۷ ۷۵۰	
۵۲	قسط وام دولت بانک ملی ایران	۱۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۵۳	کمسیونهای مرزی و هزینه های مربوط با بهای مرزی	۱ ۷۰۰ ۰۰۰	
۵۴	اعتبار عمران	۱ ۳۸۳ ۹۰۰	
	توضیح: — از تاریخ اول مهر ماه ۱۳۲۲ اعتبار دولت بهیچ عنوان اعم از وام و غیره مصرف حقوق و همچنین بصرف هزینه های دیگر در بودجه کل اعتبار مخصوص دارد نخواهد رسید.		
	این اعتبار برای از فروردین تا ۱۵ مهر ماه ۱۳۲۲ تصویب شد		

شماره ترتیب	شرح	مبلغ	ملاحظات
۵۵	سهم بنگاههای خیریه	۸۷۸ ۸۰۰	
۵۶	وام شرکتهای سابق بیانک کشاورزی و پیشه و هنر	۲۶ ۶۲۷ ۰۰۸	
۵۷	تفاوت بهای زرهای خریداری شده	۶ ۰۰۰	
۵۸	بهای سهام دولت در شرکتهای نوشابه سازی	۱ ۰۰۰ ۸۰۰	
۵۹	پرداخت بمیسیون امریکائی	۲۰ ۵۰۷ ۳۰۰	
۶۰	پرداخت بمیسیون انگلیسی	۷۶۳ ۰۰۰	
۶۱	ساختمان ابنیه دولتی و تعهدات	۱۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۶۲	مصارف فانوسهای دریائی و کلیه هزینه های مربوط	۱ ۳۸۴ ۲۴۷	
۶۳	هزینه دفع آفات نباتی	۴۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۶۴	حقوق و هزینه مبارزه با تیفوئید	۱۵ ۰۰۰ ۰۰۰	بدون رعایت قواعد مزایده و مناقصه
۶۵	انتقالی بحساب سال ۱۳۲۲	۵۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
	جمع کل هزینه	۳ ۲۹۷ ۷۱۸ ۵۳۷	

شرح	درآمد پیش بینی برای سال ۱۳۲۲	هزینه پیش بینی برای سال ۱۳۲۲	ملاحظات
وزارت دارائی			
املاک واگذاری	۵۹ ۰۰۰ ۰۰۰	۲۲ ۵۵۰ ۰۰۰	
بنگاه کل بهره برداری	۳۳۲۰۰ ۰۰۰	۳۴۴۰۰ ۰۰۰	
مؤسسه کل تریاک	۲۸۶ ۰۰۰ ۰۰۰	۲۱۱ ۸۶۱ ۹۷۰	
مؤسسه کل دخانیات	۷۶۵ ۰۰۰ ۰۰۰	۲۴۶ ۴۳۶ ۵۷۰	
اداره تثبیت قیمتها	۱۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	۱۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
جمع کل	۱ ۲۴۳ ۷۰۰ ۰۰۰	۶۱۵ ۲۴۸ ۵۴۰	
وزارت خواربار			
قمش	۸۲۰ ۹۸۲ ۴۰۰	۱۰۶۸۵۸۳۸۲۰	موجودی قماش در اول سال ۱۳۲۲ = سی هزار عدل قیمت تقریبی ریال ۱۰۰۰۳۷۰۱۰۰۰
برنج	۳۵۰ ۵۵۰ ۰۰۰	۴۳۹ ۰۴۶ ۰۰۰	موجودی قند در اول سال ۱۳۲۲ = ۱۷۲۵ تن از قرار کیلو ۲۰ ریال ریال ۳۴۵۰۰۰۰۰۰
قند و شکر چای	۱۳۶۹۵۰۰۰۰۰	۸۰۹ ۱۳۰ ۳۷۴	موجودی شکر در اول سال ۱۳۲۲ = ۲۸۶۹۵ تن = از قرار کیلو ۱۹ ریال ۵۴۵۲۰۰۰۰۰
غله	۸۷۳ ۲۰۰ ۰۰۰	۱۰۱۷۷۲۰۰۰۰	موجودی چای در اول سال ۱۳۲۲ = ۲۸۵۴ تن از قرار کیلو ۷۴ ریال ریال ۲۱۱۱۹۶۰۰۰
نانواخانه	۱۹۱ ۶۲۵ ۰۰۰	۱۶۹ ۸۶۱ ۹۴۰	موجودی غله در اول سال ۱۳۲۲ = قیمت تمام شده ۳۱۲۸۰۰۰۰۰ ریال
اداره نان شهر	۸۳۰۳۷۵۰	۸۲۷۵۶۰۰	
جمع کل	۳ ۶۱۴ ۱۶۱ ۱۵۰	۴۰۱۲۶۱۷۷۳۴	
وزارت بازرگانی و پیشه و هنر			
هنرستان نساجی و چیت سازی	۸۰ ۰۰۰	۱۱۶۵۰۰۰	
کارخانه کلسیرین	۸۳ ۰۰۰ ۰۰۰	۶۵۵۵۵۰۰۰	

شرح	درآمد پیش بینی برای سال ۱۳۲۲	هزینه پیش بینی برای سال ۱۳۲۲	ملاحظات
کارخانه شماره (۵)	۶ ۱۲۰ ۰۰۰	۷ ۶۲۰ ۰۰۰	
کارخانه های اشباع تراورس و کر نوزوت	۲ ۲۲۸ ۶۹۴	۳۹ ۳۳۸ ۴۵	
کارخانه گودرن	۶۰۸ ۱۱۲	۲ ۶۳۰ ۷۹۰	
کارخانه های قند	۱۲۳ ۵۰۸ ۹۲۲	۴۳ ۰۰۰ ۰۰۰	
اداره کل معادن و استخراج مس	۱۲ ۵۰۹ ۰۷۵	۱۲۵ ۸۳۵ ۳۶۹	
کارخانه تصفیه مس	۱۰ ۰۰۰ ۰۰۰	۷۴ ۹۵۴ ۲۷۰	
کارخانه سیمان	۸۵ ۷۰۰ ۰۰۰	۹ ۹۰۵ ۰۰۰	
کارخانه روغن کشی	۱۶ ۲۰۰ ۰۰۰	۸۰۹۰۰۰۰۰	
کارخانه کاربنات دو سود	۳۰۰ ۰۰۰	۲۶ ۰۰۰ ۰۰۰	
کارخانه جوهر نمک	۱ ۷۶۶ ۰۰۰	۱۹۵۲۰۰۰	
کارخانه تعمیرات مکانیکی و ابزار سازی	۷ ۸۰۹ ۰۰۰	۱۰ ۵۰۰ ۰۰۰	
کارخانه کسرو ماهی	۱۱ ۸۴۸ ۵۰۰	۹ ۰۰۰ ۰۰۰	
اداره نوغان	۱۲۸ ۱۰۰ ۰۰۰	۹۶ ۶۸۳ ۸۴۰	
کارخانه های مهمات سازی	۱۲۵ ۲۴۳ ۴۱۳	۱۹۷ ۲۴۳ ۰۰۰	
» های واگذاری	۶۱۴ ۷۲۱ ۷۱۶	۱۱۱ ۹۴۵ ۲۰۹	
جمع	۶۱۴ ۷۲۱ ۷۱۶	۸۶۹ ۱۲۳ ۲۲۳	
وزارت کشاورزی			
اداره کل پنبه	۳۱۳ ۳۵۹ ۷۲۱	۳۸۵ ۲۹۶ ۰۳۸	
کارخانه های پنبه پاک کنی دولتی	۲۲۷ ۱۴۰۰	۵ ۵۳۱ ۲۵۰	
» » » واگذاری	۶۷۲ ۴۰۰۰	۵ ۷۷۷ ۴۸۰	
کارخانه های چای سازی و واگذاری	۹۹۰ ۰۰۰	۳۰۸۶ ۴۰۰	
جمع	۳۲۳ ۳۴۵ ۱۲۱	۳۹۹ ۶۹۱ ۱۶۸	
جمع کل	۵۷۹۵۹۲۷۹۸۷	۵۸۹۶۶۸۰۶۶۵	

صورت بالا پیوست قانون بودجه کل ۱۳۲۲ کشور بوده و صحیح است - رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری